

„A Tamás-mise offertóriumuma ugyanis a februári alkalmon e sok-sok ott lévő ember közös öröme, mosolya volt. És lett. Önnek, neked, kedves olvasó, aki e lapot olvasod és e fényképet nézed.”
Most örülsz? ► 5. oldal

„Csökkenti-e hát a tett értékét, ha hiúság adta az energiáját?”
Nagy bűn a hiúság?
► 11. oldal

„Az igazság az, hogy amikor az embereim megtudták, hogy hol és hogyan vállaltam el a munkát, a legtöbbször úgy döntött, hogy munkadíj nélkül is megcsinálják nekem is, vagyis nem kellett nekik fizetnem.”
Vigyázat! Frissen festve!
► 13. oldal

„Istenesen halj meg, törekedjél erre s eléred / menten a legfőbb jót, mit szanaszét keresel.”
Hit és tudás
► 14. oldal

Mikor is kezdődik a böjt? ► 2. oldal
Megjelent a Karénekeskönyv 3. kötete ► 3. oldal
Beszélgetés Bitskey Tibor színművésszel ► 7. oldal
466 éve halt meg Luther Márton ► 10. oldal
Hajléktalanok a főtí Mandák-otthonban ► 11. oldal
Esküszünk ► 13. oldal

„Vágyani arra, ami a miénk”

A szerelem mámorra kivételes ajándék az Úristentől, amely átlendíti a párokat a kezdeti nehézségeken. Az együtt átélt, közösen megoldott krízishelyzetek pedig tovább erősítik, mélyítik a házastársi kapcsolatot, az összetartozást, a szeretetet. Megtapasztalhatjuk az érzelmi biztonságot, ha a házastársunk iga-

zán elfogad és elköteleződik mellettünk, ha nekünk adja önmagát – hangzott el egy ötgyermekes édesanya szájából február 9-én Budapesten, a Magyar Asszonyok Érdekszövetségének székházában.

► Folytatás a 4. oldalon

Szülővárosában emlékeztek Túrmezei Erzsébetre

► „Ebben a különösen hideg időben nagy figyelemmel fordulunk azok felé, akiknek arra van szükségük, hogy befogadják őket egy védett helyre, és azok felé is, akik ezt a befogadást megteszik. Mai igénk is egy befogadás története. Mártáé, aki házába fogadta be Jézust, és Máriáé, aki a szívébe. Ami a történet különlegességét adja, az, hogy ez a befogadás a befogadó életét menti meg. Hiszen ezzel a befogadással Márta is, Mária is az Urat szolgálta. És e szolgálatok között nem lehet feszültség, nincs sorrend. Mindkettő fontos, a lényeg, hogy csak teljes odaadással szabad szolgálni. Túrmezei Erzsébetnek megadta Isten, hogy Márta és Mária is tudott lenni, hiszen benne harmóniára jutott mindkét szolgálat. Mert tudta, hogy egy a szükség: befogadni Jézust!” – mutatott rá Tamásiban mondott igehirdetésében Gáncs Péter elnök-püspök.

► Folytatás a 3. oldalon

EGYHÁZUNK PÜSPÖKI TANÁCSÁNAK ÉS ORSZÁGOS ELNÖKSÉGÉNEK FELHÍVÁSA

Az Önök 1%-ából sokan tanulhatnak! – Rendelkezzünk adónk egy százalékaról!

Ezúton kérjük a Magyarországi Evangélikus Egyház híveit és mindazokat, akik, bár nem tagjai egyházunknak, de társadalmi szolgálatunkat ismerik és értékelik, hogy adják első egy százalékával támogassák a Magyarországi Evangélikus Egyházat (technikai szám: 0035).

Figyelmükbe ajánljuk, hogy a második egy százalék felajánlásával támogathatják egyházunk gyülekezeteit és intézményeit, illetve ezeknek az egyes helyi közösségek érdekében végzett munkáját. Mindezekről kampányunk honlapja (<http://egyszazalek.lutheran.hu>) nyújt tájékoztatást.

Mivel a nekünk szánt és folyósított egy százalékok az evangélikus egyház költségvetésének jelentékeny forrás-

sát képezik, örömteli tény, hogy a felajánlók száma évről évre nő. Mindez ugyanis jelzi, hogy egyre többen tartják fontosnak egyházunk szolgálatát, s hogy egyre többen készek cselekvő módon is támogatni ezt a szolgálatot.

Kérjük gyülekezeteinket és intézményeinket, lelkészeinket és híveinket, hogy érezzék maguk is közérdekű feladatuknak az egyszázalékos adakozás népszerűsítését!

Fontos hangsúlyozni, hogy az is rendelkezhet egyszázalékos felajánlásról, akinek adóbevallást kell készítenie, ám nincs fizetendő adója, mert az egyház kiegészítő egyszázalékos támogatása a felajánlók száma alapján történik.

Idei kampányunk középpontjában az evangélikus oktatás és nevelés, azaz óvodáink és iskoláink támogatása áll, de emellett széles körű társadalmi szolgálatunkat, diakóniai munkánkat és hitéletünket is támogatják mindazok, akik rendelkező nyilatkozatot nyújtanak be.

Mert az Önök 1%-ából sokan tanulhatnak!

Köszönjük!

Egyházunk püspöki tanácsának és országos elnökségének nevében:

■ GÁNCSS PÉTER elnök-püspök
DR. FABINY TAMÁS püspök
SZEMEREI JÁNOS püspök
PRÓHLE GERGELY országos felügyelő

Boldogság – karnyújtásnyira

A házasság hete margójára

■ GYŐRI VIRÁG

Kislánykorom egyik legkedvesebb olvasmányom *A két Lotti* volt. Hiába ismertem a boldog végkifejeletet, több alkalommal is kézbe vettem a szétválasztott ikerpár történetét, és mindig dobogó szívvel szurkoltam *Luisénak* és *Lotténak*, hogy sikerüljön újra összehozni a szüleiket. Álmomban sem gondoltam volna, hogy közel egy évtized múltán magam is hasonló történet részese leszek, és remegve izgulom végig a szüleim házasságának végnapjait. Csak nálunk a happy end sajnos elmaradt...

Nem mondom, hogy idillinek tűnt kívülről a kapcsolatuk, mégis derült égből villámcsapásként ért a hír, hogy menthetetlennek ítélték a házasságukat. Emlékszem, hogy amikor gimnazistaként a kezembe került az a hivatalos irat, amely egy csapásra semmissé nyilvánította a szerelmünket, húszévnél is több közös múltjukat, csak ez zakatolt a fejemben: „Hát nem akadt senki, egyetlen barát vagy ismerős sem, aki segíteni tudott volna rajtuk? Miért nézték végig szó nélkül mindezt?”

Szívfájdító látni, hogy szép csendben hány házasság fut zátonyra körülöttünk. Megdöbbenve halljuk, hogy azok, akiknek néhány éve a szemünk láttára szökkenett szárba a szerelmük, akiknek nagy örömmel gratuláltunk a templomkapuban, akik nemrég még a tizenötödik évfordulójukat ünnepelték, válnak... Kívülállóként ilyenkor gyakran csak zavartan hűmögünk, netán finoman elfordulunk az érintettektől. „Mi ütött beléjük? Hiszen úgy tűnt, hogy minden rendben van náluk! Hogyan mehetett tönkre az, amit Isten színe előtt, az ő nevében bízva kötöttek meg?” – értetlenkedünk magunkban. És nemigen kalkulálunk azzal, hogy akár mi is sorra kerülhetünk.

Persze tudom, vannak reménytelenül össze nem illő párok, előfordulhatnak elhibázott döntések, történhetnek előre be nem kalkulálható tragédiák is, ám az esetek nagy részében ennél sokkal egyszerűbb a képlet.

Hiába halljuk ezerszer, hogy egy házasságot csak úgy lehet életben tartani, ha rendesen gondozzuk, valahogy elengedjük a fülünk mellett. Az élet pörög, nincs idő megállni. Ezer és ezer dolognak akarunk megfelelni. Csak a gyerekekkel, a szolgálattal, a karrierrel, a szülőökkel, a barátokkal, a lakáshittel, az egészségünkkel legyen minden rendben! Így aztán a kapcsolatunk az utolsó, amire pénzt, energiát áldozunk.

Észrevétlenül befelé fordulunk, megritkulnak közöttünk a beszélgetések, szép lassan elmaradnak az

összebújások és ölelések, a szőnyeg alá söpört problémák miatt egyre gyakoribbá válnak a veszekedések... Csoda, hogy a végén azt érezzük, hogy már semmi közünk ahhoz a valakihez, akinek egykor igent mondtunk? Hogy feltűnik a színen az igazi boldogság reményével kecsegtető harmadik?

„Hogyan mehetett tönkre az, amit Isten színe előtt, az ő nevében bízva kötöttek meg?” – értetlenkedünk magunkban. És nemigen kalkulálunk azzal, hogy akár mi is sorra kerülhetünk.

Pedig higgyük el: a bajba jutott házasságok nagy többsége még menthető lenne vagy lett volna! Egy-két tíz őszinte baráti beszélgetéssel, egy párkapcsolati krízisekről szóló könyv kézbe adásával, a magunkkal hozott rossz minták felismerésével és begyógyításával, egy megfelelő szakember telefonszámának felírásával... Azzal, hogy nem hallgatunk, hanem merünk kérdezni, bátorítani, tanácsolni. És persze azzal, hogy aki a süllyedő hajón van, nem hagyja magát sodródni az eseményekkel, hanem mer időben kiáltani.

Egy felekezeti közötti összefogásnak köszönhetően minden évben van egy hét, amikor a figyelmünket a házasságunkra fordíthatjuk. Immár ötödik esztendője, hogy Bálint-nap tájképek országos szervezete számos alkalmat kínál nekünk arra, hogy párkapcsolati témájú előadásokat hallgathassunk, filmeket nézzünk, áldást kérjünk közös életünkre, vagy ha könnyedebb kikapcsolódásra vágyunk, házaspáros vacsorákra, bálókra, koncertekre menjünk. Különleges lehetőség ez arra, hogy új erőre kapjon egy megfáradó kapcsolat, vagy hogy élményeket gyűjtsünk, mások tapasztalataiból gazdagodjunk. Bár csak minél többen próbálnák meg ily módon is építeni, gondozni a házasságukat!

Ebben az esztendőben a hét jelmondatául *Simone Weil* egyik ismert gondolatának parafrazisát választották. „Vágyani arra, ami a miénk” – üzenték nekünk a szervezők, a szívünkbe vésve, hogy az igazi boldogság valószínűleg karnyújtásnyi távolságra van tőlünk. Mielőtt máshol keresnénk, de jó lenne erre újra rácsodálkoznunk!

A szerző a *Family magazin* főszerkesztője (az *Evangelikus Élet* korábbi olvasószervezője)

Oratio œcumenica

Istenünk, aki magad vagy a szeretet, hozzád könyörgünk: bocsásd meg vakságunkat! Nyisd meg a szemünket, hogy lássunk!

Igazságos Istenünk! Könyörgünk az egész világot: add, hogy minden nép meglássa a te jószágodat! Te gondoskodik azokról, akik szükségét szenvednek. Vess gátat az igazságtalanságnak és az elnyomásnak.

Szerető Istenünk! Könyörgünk az emberi kapcsolatokért. Te óvd a családokat és az egyedül élőket! Erősítsd a házasságokat. Add, hogy a válságban lévő családok felismerjék: az együtt maradásért érdemes küzdeni! Áldd meg a gyermekeket és a fiatalokat, hogy szerető légkörben nőhessenek fel, és jó példát vigyenek magukkal. Add, hogy növekedjen bennünk az egymás iránti szeretet.

Irgalmas Istenünk! Könyörgünk a szenvedőkért, testileg és lelkileg beteg testvéreinkért, a gyászolókéért és a haldoklókéért. Ajándékozd nekik erőt és békeségedet! Láttasd meg velük a nehézségek közepette is szereteted és gondoskodásodat!

Gondoskodó Istenünk! Könyörgünk a gazdasági válság miatt bajba jutottakért! Te adj nekik kitartást és reményt. Segíts minket, hogy a nehéz körülmények között se veszítsük el beléd vetett bizalmunkat!

Mindenható Istenünk! Könyörgünk a vezető pozíciókban lévőkért, államunk és egyházunk vezetőiért. Add, hogy hatalmukat jóra használják. Mutasd meg nekik akaratodat, hogy elvakultan ne a saját szándékaikat kövessék. Segítsd őket, hogy felelős és igazságos döntéseket hozzanak.

Kegyelmes Istenünk! Könyörgünk gyülekezetünkért, annak minden tagjéért. Tégy minket szereteted követeivé a hétköznapi életben, embertársaink között! Taníts minket türelmre és jószágra, szerénységre és alázatra. Add, hogy mindig a másik javát keressük, ne a magunk önző érdekét nézzük. Bocsánatodból élve hadd tudjunk mi is megbocsátani azoknak, akik megbántottak.

Istenünk, aki magad vagy a szeretet, könyörgünk hozzád: bocsásd meg vakságunkat! Tégy látóvá minket! Add, hogy észrevegyük gondoskodásod jeleit életünkben, és szereteted erejével szeressünk! Azzal a szeretettel, amelyet teljesen és tökéletesen megmutattál nekünk Fiadban, Jézus Krisztusban. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„A csóka nem költ galambot, és a boldog nem csinál egy okosat sem. Ez a mi hálátlanságunknak a jutalma, hogy semmi gondot sem fordítottunk a könyvtárakra, hanem hagyták a jó könyveket elpusztulni, és a hitványokat megtartották.”

► Luther Márton:

Keresztény iskolák állítása s fenntartása ügyében
(Maszyk Endre fordítása)

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

ÖTVENED VASÁRNAP (ESTO MIHI) – JN 9,39–41

A VASÁRNAP IGÉJE

Ötvened vasárnapjának evangéliuma az azt megelőző evangéliumi szakasznak: a vakon született ember meggyógyítása történetének folytatása és összegzése. Jézus korának teológiai, gondolati háttérében világosan rajzolódik elénk, hogy a vakság nem pusztán testi fogyatékoság, a látás pedig nem csak annyit jelent, hogy helyesen működik a szemünk. A farizeusi gondolkodás szerint minden betegség és fogyatékoság háttérében a tévútra futott hit, vagyis az Istennel való rendezetlen kapcsolat áll.

A vakon született ember meggyógyítása tehát nem jelentett kevesebbet, mint hogy Isten olyan embert ajándékozott meg a bűnbocsánattal, akinek nem volt és nem is lehetett „helyes” hite, nem úgy, mint a farizeusoknak, akik valóban rengeteget fáradoztak mint Isten törvényének, akaratának buzgó kutatói és tanítói.

A testi vakság ebben az összefüggésben Istennek és az ő csodálatos dolgainak a meglátására való képességet jelzi. Éppen ezért fakad megütközésből a farizeusok kérdéséhez: „Talán mi is vakok vagyunk?” Hiszen a farizeusok lába előtt lámpás volt az ige, és folyama-

tosan az Úr törvényében gyönyörködtek. Akkor ők lennének vakok Isten dolgaira, miközben az élete nyomorúságát saját vagy szülei vétkeinek büntetéseként hordozó vak hiszi és látja helyesen Istent?!

Valójában Jézus nem a hit és a hitetlenség között húz választóvonalat. Kétféle hitet, kétféle bizodalmat állít elénk. Mindkét hit tud Isten létezéséről, sőt a farizeusok hitélete részletesen kidolgozott. A hasznos és tevékeny élettől kezdve a család és általában az embertárs szeretetén és szolgálatán keresztül egészen az Isten rendjének megtartásáig és az egyházi és vallásos buzgóság gyakorlati megvalósításáig terjed. Csak éppen azt nem ismerték föl Jézusban, aki ő valójában. Sokat láttak a farizeusok, csak éppen a lényegre volt vak a lelki szemük. Semmit sem látott és tudott a vakon született, de a lényegre igen: hogy egyedül Jézus az, aki helyreállíthatja a bűn miatt összetört közösséget Isten és ember között.

Ne gondoljuk azonban azt, hogy csak a farizeusok voltak vakok Jézus igazi mivoltának meglátására. Hiszen a tanítványok sem ismerték föl Jézusban, hogy ki ő valójában. Még húsvét napján sem, amikor az Emmausba igyekvő tanítványok mellé szegődött Jézus az úton, mert látásukat „valami” akadályozta meg, egészen addig, amíg Jézus meg nem nyitotta értelmüket és lelki látásukat. De Saul, korának legtanultabb és minden bizonnyal az egyik legügybuzgóbb fa-

rizusa sem ismerte föl, amíg az általa üldözött Jézus meg nem szólította őt a damaszkuszi úton.

Nem ismerte föl Luther Márton sem, a teológia doktora és tanára, mígnem egyszer csak számára is megnyílt az ég, és az olyannyira áhított kegyelmes Isten Jézusban átölelte őt. A sort folytathatjuk mindazokkal, akik a vakon született, Jézus által meggyógyított ember egyszerű szavaival összegzik a bennük megtörtént Krisztus-eseményt: „Egyet tudok: bár vak voltam, most látok.”

Böjt kapujához érkezve föltáru előttünk, hogy a tanítványok, Saul-Pál, Luther Márton és velük együtt mindannyian egyedül a keresztfá titkának és a húsvéti üres sírnak a fényében láthatjuk meg Istent olyannak, amilyen valójában. Egyedül ez a fény az, amely képes kigyógyítani a talán buzgó, de mégis célt tévesztett hit vakságából. Az evangéliumból egyértelműen hangzik az, hogy nemcsak a bűneink „bűnök”, hanem tisztességek is abban az esetben, ha nem Jézus az, aki az Istennel való kapcsolatunk helyreállításában az egyedüli reménységünk. Mindig az a kérdés, hogy valami (jó cselekedet, Isten törvényének megtartására irányuló igyekezet, ételszabályok rendszere) vagy valaki: az élő Úr Krisztus kerül-e életünk centrumába.

Hogyan juthatunk el erre a lelki látásra, hitre, amikor ez sem a tanítványok, sem a tudós teológusok számára nem magától értetődő?

Hiszen ebben az értelemben mindannyian vakon születünk. Erre ad választ az evangéliumi szakasz eleje: Jézus ítéletre jött e világra. Általában az *ítélet* szót az „elítélés”, „megbüntetés” értelmében használjuk. Az újszövetségi görög nyelvben azonban több jelentésárnyalata is van, például: „bírói végzés, döntés”. Maga Isten döntött úgy, hogy elküldte és elküldi hozzánk is Jézusban a lelki vakságból, hamis reménységekből, a félreismert és emiatt rettegett Istentől való félelemből való gyógyulás ajándékát.

Azért hangzik ma is a Szentlélek által gyógyító és újjáteremtő ige, hogy megfürdesse lelkünket a keresztfá titkának és a húsvéti üres sírnak a fényében. Abban a fényben, amelyben valóban meggyógyul lelki vakságunk, föltáru Isten irgalmas szeretetének mélysége, és kitarul a menny ajtaja. Ajándék ez, melyet sem elvárni, sem követelni nem szabad másoktól és magunktól sem. Mindig megmarad Isten titkának, hogy ki és mikor kapja meg. De éppen erre az ajándékra, a lelki látásra vonatkoznak Jézus biztató szavai: „Kérjétek, és adatik nektek...”

■ KOVÁCS LÁSZLÓ

Imádkozzunk! Jer, Világosság, ragyogj fel nekünk, / Hogy csak Krisztus légyen Mesterünk! / El ne hagyjuk őt, mi hű Megváltónkat, / Aki népének örökséget ad! Szánj meg, Isten! (EÉ 232,2)

Mikor is kezdődik a böjt?

van a *völegény?* Addig, amíg velük van a *völegény, nem böjtölhetnek*” – mondja maga Jézus Urunk (Mk 2,19). És az egyház évszázadokon keresztül ezt komolyan is vette. Vasárnap tehát nem kezdődhet a böjt. Akkor talán a rá következő napon, a böjti időszak első vasárnapját követő hétfőn? Lehetne ez is a megoldás, de akkor valami az időszak hosszával nem stimmel.

A Szentírás egyik fontos, jelképes száma a 40. Negyven nap és negyven éjjel esett az eső az özönvíz idején (1Móz 4,7). Negyven éven át vándorolt a választott nép a pusztában (4Móz 13,34; Zsolt 95,10–11). Mózes negyven nap és negyven éjjel volt a hegyen az Úrnál (2Móz 24,18; 34,28). Negyven nap és negyven éjjel után adta át az Úr Mózesnek a tíz ígét tartalmazó kőtáblát (5Móz 9,11). Negyven nap és negyven éjjel ment Illés próféta az Istentől kapott „energiaeledellel” (1Kir 19,8). Negyven évig volt pusztaság Egyiptomban Isten ítélete miatt. Királyok uralkodnak negyven évig (Salamon, Jóás), és Éli is negyven évig volt Izrael bírja. A negyven nap, illetve negyven év legalább olyan fontos volt, mint az utána következő események. (S még egy fontos időszak: húsvét után még negyven napig volt jelen földi világunkban a Feltámadott.)

Mindezek a történetek hátterei és előképei a *Máté evangéliuma* elején (4. fejezet) olvasható történetnek, amely Jézus megkísértéséről szól. Jézus negyven napig volt a pusztában, és böjtölt.

Az egyház e sokatmondó számot átvéve – a jézusi böjt időszakát pedig komolyan véve – formálta úgy az egyházi esztendőt, hogy húsvét előtt negyven nappal kezdődjék a böjt, azaz a testi-lelki felkészülés az élet ünnepeire, húsvétra s a feltámadott Úrral való találkozásra.

Évszázadok óta így tesszük, s az evangélikus egyházban is él ez az ősi tradíció. Talán nem a fizikai böjtölés sablonos gyakorlatával, bár nem árt – ahogyan ez már a világkereszténységben mozgalommá vált – valamiről hét héten át lemondani, hogy életünk tisztuljon, s a sok fölösleges dolog helyére igazi, értékes kincsek kerüljenek. (Van, aki az eddességről mond le; van, aki a tévénézésről; van, aki más élvezeti szerről: kávéról, dohányzásról. Sokan az így megtakarított összeget mások segítségére használják.) Hét héten át tart a böjt.

A szorzótábla szerint azonban ez a 7 × 7 negyvenkilenc napot jelent. A böjtbe azonban – mint rámutattunk – nem tartoznak bele a vasárnapok. És nem tartozik bele a nagyhét három szent napja sem – teszem hozzá az utánaszámoló kedvéért.

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

Így hát nem böjt első vasárnapjával kezdődik a böjti időszak, hanem az előtte lévő szerdán. Ezt a szerdát ősidők óta *hamvazószerdának* hívják. Neve onnan ered, hogy ezen a napon vallották meg bűneiket az emberek, és a megbánás jeleként – bibliai szokás szerint – hamut szórtak a fejükre. Ezen a napon szólították fel a nyilvánvalóan bűnösöket a gyülekezetben, hogy vonuljanak el bűnbánatra, a húsvéti „visszafogadás” és az új kezdet előkészítésére.

Ezen a napon tehát együtt kezdte a gyülekezet – egy bűnbánati istentisztelet keretében – a felkészülést. A felkészülés lényege az volt, hogy Krisztus megkísértése és szenvedése történetének állomásait végigjárták lelkben és imádságban, igeolvasásban és önvizsgálatban.

Az előttünk álló szerdától új időszak kezdődik tehát. Indul az önvizsgálat, bűnbánat ideje, 2012 böjtje. Hamvazószerda így a lutheránus ember számára is fontos nap. Elindulunk a böjt útján, hogy bennünk is elinduljon valami... Hogy a naponkénti megtérés ne csupán a kilencvenöt tétel egy szép mondata maradjon, hanem életünk valóságává váljék.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (1FJ.)

Túrmezei Erzsébet életének tanúit keressük!

2012. február 14-én ünnepeltük Túrmezei Erzsébet diakonissza testvér, a Fébé Evangélikus Diakonissza-egyesület 1990. évi újraindulása utáni első főnöksége születésének századik évfordulóját.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Diakóniai Bizottságának döntése nyomán az idejében szeretné az egyház ezt az ünnepet dia-

kóniai szolgálatának középpontjába helyezni. Az egyház média munkája (televízió, rádió, írott sajtó) is kiemelten foglalkozik majd Túrmezei Erzsébet életútjával, műveivel. A Fébé-egyesület és a Luther Kiadó pedig közösen tervezi egy kiadvány megjelentetését.

Ehhez a készülő emlékkötethez keresünk most hiteles tanúkat, akik közről ismerték Erzsébet test-

vért, és életéről, szolgálatáról hasznos adalékokat oszthatnak meg, esetleg levelezésüket, más dokumentumaikat a szerkesztők rendelkezésére bocsátanak. Segítségüket előre is köszönjük!

Köháti Dorottya
dora.kohati@gmail.com; 20/824-3015
Herzog Csaba
herzog.csaba@lutheran.hu; 20/824-5536

Szülővárosában emlékeztek Túrmezei Erzsébetre

► Folytatás az 1. oldalról

Túrmezei Erzsébet 1912. február 14-én Tamásiban született. Szülővárosában hatvanad vasárnapján került sor ünnepi megemlékezésre, amely fél tízkor az evangélikus templomban

tartott istentisztelettel kezdődött. A liturgikus szolgálatokat Szabó Vilmos Béla esperes és Óvári Péter, a gyülekezet lelkésze végezte.

Gáncs Péter elnök-püspök Lk 10,38–42 alapján tartott igehirdetése után ifj. Záborszky Csaba Kazin-

czy-érmes előadóművész elszavalta Túrmezei Erzsébet *Csudákra emlékezni jó* című versét, majd Radosné Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő és Buda Annamária, az MEE Országos Irodája Diakóniai Osztályának vezetője köszöntötte a Tamási Evangélikus Egyházközség tagjait, méltatva a város – jeles költőként is számon tartott – evangélikus szülőtének munkásságát.

Az ünnepi megemlékezés a Könyvü László Városi Könyvtár olvasótermében folytatódott, ahol Miskolczi Lászlóné könyvtárigazgató üdvözölte a közel nyolcvan megjelent vendéget, és mondta el, hogyan ápolják Túrmezei Erzsébet emlékét.

Az evangélikus gyülekezet fiataljainak szereplése és ifj. Záborszky Csaba újabb versmondása után id. Zászkaliczky Pál tartott előadást *Túrmezei Erzsébet költészete* címmel.

A nyugalmazott lelkész – áttekintve a diakonissza életútját – szövegét költői ars poeticájáról, lelki, hitbéli indításairól: „Erzsébet testvér szinte valamennyi versében azt a Krisztust hirdeti és dicséri, akinek »szabadulását, békéjét, életét« köszönheti. Amikor elsősorban német, de finn nyelvterületen is keresett lefordításra érdemes, gyülekezeti használatra alkalmas verseket, számára akkor is mindig az volt a mérce: Krisztust hirdetik-e, vagy sem?

Túrmezei Erzsébet egész életében ancilla Domini, az Úr szolgálóleánya volt. Reményik Sándor Jézus Krisztus poétájának nevezte, de több is volt ennél: igehirdetője volt Krisztusnak. Amit belőle megértett, azt szívében átforgatta, lelkében megemésztette, és csengő verssorok és rímek segítségével leírta, kifejezte. S tette ezt a minden alkotó művészt és

minden igehirdetőt inspiráló Szentlélek Úristen segítségével” – mondta előadásában Zászkaliczky Pál.

Mindezt jól szemléltették az elhangzott – az előadó által felidézett – versek a Würtz Ádám Általános Iskola tanulóinak megszólaltatásában.

Az előadás után Veperdi Zoltán igazgató lelkész és dr. Visnyei Orsolya társelnök a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület nevében Túrmezei Erzsébet-versesköteteket adott át a városi könyvtár részére.

Az ünnepi esemény végén a Túrmezei Erzsébet szülőházának helyén felállított emléktáblánál (*képünkön*) koszorút helyezett el a Magyarországi Evangélikus Egyház, a diakóniai osztály, a Fébé-egyesület, valamint a tamási városi könyvtár és a Tamási Evangélikus Egyházközség.

■ WISZKIDENSZKY ANDRÁS

Megjelent a Karénekeskönyv harmadik kötete

Zenés beszélgetés Csorba István karnaggal

► „Aki énekel, kétszeresen imádkozik...” – ezzel a Szent Ágoston-idezzel kezdődik az evangélikus *Karénekeskönyv* harmadik kötete, amelyet tavaly ősszel vehettünk kezünkbe Csorba István karnagy jóvoltából. A Luther Kiadó gondozásában, Bence Gábor lektorálásával megjelent kötethez Ittész János nyugalmazott püspök írt tartalmas és előremutató ajánlást.

– Az első *Karénekeskönyv* 1977-ben jelent meg – kezdi a visszatekintést a kötet szerkesztője, Csorba István. – Akkor azt a megbízatást kaptam, hogy a hagyományos négyzsolamú leletek mellett legyenek benne könnyebb, két- és háromzsolamú kórusművek, feldolgozások is, amelyeket szolgálataikban hasznosíthatnak a gyülekezeti énekkarok, egyúttal a kiadvány gyakorló tankönyve lehessen a főtí kántorképzőnek is. A második kötet – *Rezessy László* karnagy szerkesztésében – csak négyzsolamú darabokat tartalmaz, ebben már nehezebb művek is helyet kaptak.

Körülbelül két évvel ezelőtt vettem fel az egyházzenei bizottságban, hogy fontos lenne a gyülekezeteinkben szerveződő, kisebb létszámú éneklő csoportok, kórusok vagy akár oktatási intézmények együttesei, munkatársai, énekelni szerető családok kezébe is adni egy színvonalas kötetet. A bizottság támogatta az ötletemet, és megbízott a *Karénekeskönyv* harmadik kötetének elkészítésével, szerkesztésével. Aprólékos munka fekszik benne: gyűjtés, fordítás, szövegírás, transzponálás, de része volt a folyamatnak a források felkutatása, a hibák javítása is. Mindehhez sok segítséget kaptam muzsikuskollégáimtól.

– *Hiánypótló kötetéről beszélhetünk, hiszen 71 – közöttük 21 magyar – szerző 165 művével több mint fél évezredet ölel át a gyűjtemény. Két- és háromzsolamú, egyszólamú és vegyes kári műveket, kánonokat sorakoztat fel az igényes válogatás, gondos szerkesztői munka eredményeként. Kipróbált művek ezek?*

– Nagyon részük igen. Mondhatnám, „tesztelve vannak”. Karnagy kollégák és kórusok repertoárjából is válogattam. Számos darabot énekeltem már a budavári *Schütz kórus*sal. Vannak benne olyan szerzemények is, amelyek másutt nem találhatóak meg, és én magam is feldolgoztam, komponáltam jó néhány kórusművet a kötet számára.

– *Rendkívül széles körből merít a kiadvány: Palestrina, Lasso, Schütz,*

Händel, Buxtehude, Praetorius, Haydn, Mozart, Beethoven *művei mellett megtalálhatók például Liszt Ferenc, Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Sulyok Imre alkotásai is. Mi volt a szerkesztési elv?*

– Az egyes fejezetek – az előző két kötethez hasonlóan – az egyházi esztendő kronológiáját követik, advent időszakától pünkösdig, illetve a reformáció ünnepéig. Ezenkívül témák, illetve alkalmak szerint is tagolódik az anyag: dicséret, hálaadás, könyörgés, hitvallás; templomszentelés, iktatás, nemzeti ünnep; testvérszeretet, feltámadás, itélet, örök élet és így tovább.

– *Ahogy figyelem az embereket az utcán, jó részük – kortól függetlenül – fülhallgatóval jár. Zenét hallgat fiatal, középkorú, néha még idősebb ember is a metróban, a buszon. De énekelünk-e néha, vagy csak a gépi zenére hagyatkozunk? Karnagy úr szerint éneklő egyház-e ma még az evangélikus, őrizzük-e, ápoljuk-e a drága lutheri énekorökséget?*

– Szomorúan tapasztalom, hogy Kodály álma az „éneklő Magyarországról” nemigen valósul meg napjainkban. Sem egyházunkban, sem a társadalomban – tisztelet a néhány ritka, de ígéretes kivételnek. Hogy mi lehet ennek az oka? Egyházunkban talán az, hogy az „általános magyarországi helyzet” hozzánk is begyűrűzik, érezteti hatását.

Az iskolai énekkutatásban háttérbe szorult az egyéni éneklés, a népdal, a kifejezetten magyar énekkincs tanulása, interpretálása. Így az ifjúság egyre kevésbé ismeri, értékeli, szereti a népdalt. Több generáció nőtt és nő fel zenei értelemben „mostoha körülmények” között, ennek pedig az a következménye, hogy ők már nem szeretnek – és nem is tudnak, nem is akarnak – felnőttként sem énekelni. Mindehhez nagymértékben járul hozzá a média zenei kínálata, amely sok esetben negatív, romboló...

Templomaink jelentős részében nem zeng úgy a gyülekezeti ének, a

korál, ahogyan azt mi, karnagyok, kántorok vagy akár lelkészek szeretnénk. Budapesten is az a tapasztalatom, hogy az istentiszteleteken a gyülekezetek tagjai közül sokan egyáltalán nem énekelnek, vagy ha igen, csak halkán, dűnyögve, rossz kiejtéssel, igen passzívan. Inkább csak nézegetik a kottát. Pedig mennyire fontos lenne a liturgiában való aktívabb részvétel! Átélni még mélyebben a korálokban, zsolnárokban felcsendülő zengő imát, igét, szentséget!

– *Amikor karnagy úr Kodály Zoltánnal találkozott, ezekről a gondokról vajon beszélgettek-e?*

– Igen, minderről teljes egyetértésben folytattunk eszmecserét. Ko-

rongással vártam Kodály Zoltánnal engedelgyét ahhoz, hogy az ének ezzel a változtatással jelenhessen meg. Először azt mondta: nem szívesen változtatna Kodály művén, majd elolvasva az új szöveget, egy pillanatra csend után így szólt: „Nagyon szép, elfogadom.” A másik Kodály-mű egy érdekes bicinium – kétszólamú darab – három szólamra átfűt változata, a zeneszerző özevegye ennek közléséhez is hozzájárult.

– *Mely műveket emelné még ki karnagy úr a kötetből?*

– Nagy öröm számomra, hogy Bárdos Lajos műveiből is közölhettem néhányat. Ezeket a mester zeneszerző fia, *Daróci Bárdos Tamás*

kötetet. Egyúttal a záró alkalmon vezényelhettem is a gyűjtemény néhány darabját a keszthelyi *Helikon kórus* tagjaiból és a konferencia résztvevőiből álló, egyesített énekkar élén.

Igen nagy köszönet illeti még *Csernyik Ferenc* kollégát kiváló kottagrafikai munkájáért, észrevételeiért. A lektor, Bence Gábor karnagy szakmai tanácsaiért is hálás vagyok. Külön öröm, hogy a Luther Kiadó jóvoltából igen kedvező áron vásárolhatják meg a karvezetők, kántorok kórusok, gyülekezetek és más érdeklődők a kiadványt.

– *S milyen visszhangnak örülne karnagy úr?*

– Reménységem az, hogy ez a gyűjtemény hozzájárul egyházzenei életünk gazdagodásához. Örülnek a kollégák, lelkészek, használók visszajelzéseinek – akár az óhatatlan sajtóhibákról is!...

– *De máris van visszhang, amint látom... Az imént egy Luther-idezzetel küldött e-mailt mutatott...*

– A *Fraterneten*, az evangélikusok internetes fórumán kaptam: „Isten igéje mellett a zene érdemli meg a legmagasabb dicséretet. Másfelől a zene arra is szolgál, hogy kiűzze a Sántát, minden bűn ösztönzőjét.” Nincs az életnek olyan területe, ahol a zene ne lenne gyógyyszer, terápia, avagy ne segíthetné az ige jobb megértését – vallja a reformátor.

– *Min dolgozik most karnagy úr? Netán a Karénekeskönyv negyedik kötete lesz a következő?...*

– Az talán még nagyon korai lenne, de a gyenesdiási konferencián elhangzott, hogy a *Karénekeskönyv* első kötetét, mely mára teljesen elfogyott, ismét ki kellene adni!

A további terveim?... Majdnem teljesen elkészült és kiadásra vár dédelgetett álmom: egy „zenei” szonettgyűjtemény. Ideiglenes címe is van már: *Zenehid*. A mindenütt és mindenben jelen való és „felcsendülő” zene képei szólalnak meg közvetett és közvetlen formában a tizennégy soros költeményekben. Témáik a hitvallás, a „szent zene” – a *musica sacra* –, az ünnepek, a hazafiság, a történelem, a természet, az emberi kapcsolatok, a barátság, a humor... Rímbe, ritmusba formált sajátos megnyilvánulások ezek arról, hogy mit jelent számomra a megbonthatatlan kapcsolat a kegyelmes, örökévaló Istennel!

■ KÓHÁTI DOROTTYA

FOTÓ: CSORBA GÁBOR

dály Zoltán két művének a *Karénekeskönyvben* való megjelenéséhez járult hozzá annak idején a felesége; azért kerestük őt fel *Kendeh K. Gusztáv* zenetanárral, egyházzenei bizottságunk vezetőjével, hogy a tiszteletpéldányt átadjuk neki.

Kodály egyik művével kapcsolatban igen nagy megtiszteltetés ért: az eredeti, latin szövege helyett – még a Schütz kórus számára – magyar szöveget írtam hozzá. Nem kis szo-

bocsátotta rendelkezésemre. Édesapja annak idején nagyra becsült tanárom volt a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán.

– *Kik segítettek még a kötet megjelentetésében?*

– *Kendeh K. Gusztávnak* nagyon sokat köszönhetek, nagy szerepe volt abban, hogy elkészülhetett a kiadvány, és ő szervezte meg a tavaly őszi gyenesdiási egyházzenei konferenciát is, ahol bemutathattam az új

SAJTÓKÖZLEMÉNY

A közcélú egyházi intézményekben dolgozók sem járnak rosszabbul

A kormány rendeletet fogadott el a közszférában és az egyházak közcélú tevékenységet folytató intézményeinél dolgozók bérkompenzációjának részletszabályairól, amely biztosítja, hogy 2012-ben a nettó, kézhez kapott rendszeres kereset ne csökkenjen akkor sem, ha a 2011. és a 2012. évi adó- és járulékváltozások egyébként hátrányosan érintenék a munkavállalókat.

Annak érdekében, hogy a kompenzációt egész évre biztosítani lehessen, a munkavállalónak a munkáltatója felé legkésőbb március 15-ig nyilatkoznia kell (ha a jogviszony év közben keletkezett, a jogviszony keletkezésével egyidejűleg nyújthatja be a munkavállaló a nyilatkozatot).

A munkáltató a kompenzációs igényt csak az átvételt követően tudja megküldeni az illetékes illetményszámfejtő helynek.

A nyilatkozatot folyamatosan lehet benyújtani, de akinek a kérelme február 15. után érkezik be, annak a februári bérében még nem jelenik meg a kompenzáció összege.

A Nemzetgazdasági Minisztérium ezért kéri, hogy mindenki lehetőleg minél hamarabb nyilatkozzon a munkáltatójának. Abban az esetben sem vész el azonban a kompenzáció, ha valamilyen okból – például szabadság, betegség – a februári bérek számfejtését megelőzően a munkavállaló nem tud nyilatkozni; ha március 15-ig benyújtja a nyilatkozatát, visszamenőlegesen megkapja a kompenzációt.

További részletek a kormány 371/2011. (XII. 31.) számú, a költségvetési szerveknél és az egyházak közcélú tevékenységet folytató intézményeinél foglalkoztatottak 2012. évi kompenzációjáról szóló kormányrendeletében (*Magyar Közlöny*, 2011/166. szám) olvashatók. Budapest, 2012. február 08.

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Sajtófőosztálya

► Folytatás az 1. oldalról

Immár ötödik alkalommal szervezték meg hazánkban egyházak és civil szervezetek a házasság hetét. A mozgalom több mint másfél évtizede az Egyesült Királyságból indult, s azóta huszonegy országban honosodott meg. A rendezvénysorozat múlt csütörtöki sajtóközvetítésén a mozgalom „alapító atyja”, *Richard Kane* is jelen volt.

A brit vendég mellett *Bíró László*, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia családreferens püspöke, *Fabiny Tamás* evangélikus püspök, valamint a házasság hete – a lapunk címlapján is látható – idei arcai (*Lackfi János* és felesége, *Bárdos Júlia*), továbbá a rendezvényt koordináló Harmat Kiadó ügyvezető igazgatója, *Herjeczki Kornél* (képünkön állva) vett részt a Magyar Asszonyok Érdekszövetségének budapesti székházában tartott médiaeseményen. A február 11–19. között zajló programsorozatnak az a célja, hogy felhívja a magyar társadalom figyelmét a házasságban rejlő értékekre, népszerűsítse a házasságot, illetőleg megsegítse a házassági válásba jutott házaspárokat, családokat.

„Meg kell tanulnunk vágyakozni az után, ami a miénk” – írja *Simone Weil* francia filozófus, akinek gondolatát „Vágyani arra, ami a miénk” megfogalmazásban sűrítették mottóvá a házasság hete szervezői. Az idej jelmondatot fejtegette tovább *Bíró László* püspök, *Szent Ágostont* idézve: „Nem keresnél, ha már meg nem találtál volna.”

Az embert férfivá és nővé teremtette az Isten, a házasság a férfi és a nő kapcsolatának megszentelt intézménye. Jó vágyakozni az egységre, szeretni és szeretve lenni, vágyani arra, hogy még teljesebben miénk legyen, ami már a miénk.

– Az imádságos háttér erősíti meg a házasságot – emelte ki *Fabiny Tamás*, frappáns mondással nyomatékosítva szavait. – „Ha tengerre szállsz, mondj egy imát, ha háborúba, akkor mondj kettőt, ha pedig házasságot kötsz, szüntelenül imádkozzál!” Fontos, hogy a szülők imádkozzanak egymásért, a gyerekekért, és a gyermekek is imádkozzanak a szülőkért.

„Vágyani arra, ami a miénk”

Házasság hete 2012

Tulajdonképpen az ökumenikus imahét folytatása a házasság hete, amely alkalmat nyújt a házasság megerősítéséért való könyörgésre. Külön öröm és egyben lehetőség a példamutatásra, hogy az evangélikus lelkészek is családot alapíthatnak – nyilatkozta a püspök.

Lackfi János ötgyermekes családapa, költő, író, műfordító a házasság egyéni, személyes hasznát, lényegi természetét egy *József Atti-*

Lackfi János és *Bárdos Júlia* fiatalon kötött házasságot és vállalt öt gyermeket. *Júlia* a házasságkötéskor alig múlt tizenhét, férje húszéves volt, első gyermekük a nászúton fogant. „Világi szemmel” hihetetlen nagy áldozatvállalásnak tűnhetett családalapításuk. Az életminőség igazi fokmérője azonban az emberi kapcsolatok minősége. A legizgalmasabb kaland tanúja lenni annak, miként bontakozik

FOTO: KISS TAMÁS

la-idézzel is illusztrálta: „Hiába fűrösztöd önmagadban, / Csak másban moshatod meg arcodat.”

A nagy családban átéli az ember, hogy mindig van egy kéz, amelyik elkapja. Mindannyian a boldogságot keressük. Az egyéni boldogságot és boldogulást úgy lelhetjük meg, ha együtt vagyunk másokkal. Ugyanakkor nincs recept a jó házasságra. „Hogyan élünk együtt” elnevezésű tantárgy sajnos nincs az iskolákban. Ezért aztán ritkán vesszük számba, hogy mit hozunk magunkkal személyiségünkkel a házasságba, milyen áldást vagy éppen átkot...

Bárdos Júlia művésztörténész nagypapjának, *Bárdos Lajos* zeneszerzőnek a hagyatéka az a szentencia, amely így hangzik: „Ha megtaláltad az igazit, akkor nem lehet elég korán házasodni, ha nem találtad meg az igazit, akkor pedig nem lehet elég későn.”

ki öt gyermek személyisége, illetve hozzájárulni személyiségük fejlődéséhez. Ennek megélése Isten iránti hálával tölt el – tette hozzá a házasság hete „szebbik arca”.

Richard Kane a gazdasági válság megoldásában is nagy szerepet tulajdonít a házasságnak. „Ha szeretnétek rendbe tenni a gazdaságot, éljétek házasságban” – lelkesít a mozgalomalapító. A gazdasági hátrányokon túl soha meg nem térülő veszteségeket könyvelhetnek el a külvilág házastársak és gyermekeik. A gyerekek – elvált szülők vagy külvilág életársak gyermekeként – elveszítik azt a lehetőséget, hogy szoros kötődés alakuljon ki a különélő szülővel.

A házasság hete országwide több településen sokszínű, gazdag programokat kínál ahhoz, hogy vágyjunk arra, ami a miénk vagy a miénk lehet(ne).

■ BALLA MÁRIA

► A világ több mint kétszáz országában kerül sor március 2-án olyan istentiszteleti alkalomra, amelynek liturgiáját Malajzia keresztény asszonyainak kis ökumenikus közössége állította össze. A felekezeti közösen szervezett összejövetelre nem csupán az idej imánap sarkallta és délkelet-ázsiai ország Krisztus-követőit...

KÉSZÜLÜNK A VILÁGIMANAPRA

Befogadó bevándorlók

kéért való könyörgésre buzdították a világ keresztényeit. Azóta ez az ország elnyerte függetlenségét.

Nem csupán a háború borzalmai, a mintegy százezer ember brutális lemészárlása veszett a távoli múltba, hanem már arra is csak a régi emlékeknek, hogy az Egenlítő mentén fekvő Malajföld szigetei egykor gyarmati területek voltak. A 16. század elején a portugálok hódították meg a Malaccai Szultánátust, a 17. század közepétől a hollandok uralták

A japán megszállás, illetőleg a világháború befejezése után visszatértek ugyan a britek, de az 1948-ban létesült Malaj Államszövetség „csak” egy évtizedig volt protektorátus. 1957-ben elnyerte függetlenségét, és a Brit Nemzetközösség (Commonwealth) önálló állama lett. Hat esztendővel később – Észak-Borneó és Szingapúr csatlakozásával – megalakult a Malajziai Államszövetség. (Igaz, Szingapúr 1965-ben kivált, és önálló köztársaságként független állam lett.)

Ma az ország összterülete alig kisebb Németországnál: 329 847 négyzetkilométer. A két nagy földnyelven – a nyugati félszigeten, valamint a Sarawak, Sabah és Labuan szigetrezsékkel tagolt Kelet-Malajziában – él a közel 28 millió ember.

A lakosság összetétele rendkívül színes. A szigeteken természetesen a malajok élnek többségben, ők alkotják a népesség 54 százalékát. Nem hagyható azonban figyelmen kívül a kínai lakosság igen magas, 25 százalékos aránya, már csak azért sem, mert a Malaj-félsziget számos nagyvárosában ők vannak többségben... Rajtuk kívül 7-8 százalékban élnek még más dél-ázsiai területről, így például Indiából származó emberek.

A malaj asszonyok által közreadott ismertetőben érdekes adatként szerepel az őslakosok 11 száza-

lékos aránya. De vajon kiket kell az „ómalaj” bennszülötteken értenünk? Nos, elsősorban a Sarawak területen, szoros törzsi faluközösségekben élő *dajak*, *iban*, *bidayuh* népcsoportok tagjait. Bár évszázadokkal ezelőtt rettegett harcosok hírében álltak, és a nyugati turisták kedvéért olykor bemutatnak valamit pogány rítusaikból, ma éppen közülük kerül ki az ország 7 százaléknál nagyobb keresztényének jelentős része...

Noha szép számban élnek Malajziában buddhisták és hinduk is, az államvallás az iszlám, a lakosság 60 százaléka mohamedán. A *Koránt* követo országok által alkalmazott, saria-alapú büntetőködex Malajziában is a

családjog alapjául szolgál. Vegyes házasságok esetén, ha örökség, válás kérdése merül fel, a bíróság mindig a muszlim félhez igazodik a törvénykezésben. Ez az eljárás számos konfliktust szül. Az országban tapasztalható feszültség, amelyről a malaj keresztény nők is szólni kívánnak, mégsem vallási természetű.

Malajzia jellegzetessége, hogy sokszínűségében jelen van a tolerancia, egymás elfogadása, a harmónia. Az alkotmány is biztosítja a szabad vallásgyakorlást, a különböző etnikai csoportok pedig elfogadják egymást. A nagy becsben tartott béke mellett fontos fogalom számukra a befogadás és az elfogadás. Nem felejtették el történelmüket. Ázsiából és azon túlról érkeztek ők is ide mint bevándorló népek. Egy sokgyökerű nemzet tagjaiként megértik, mit jelentene rideg, elutasító magatartásuk.

Ma a térségben a gazdaságilag viszonylag erős Malajzia az az ország, amelyik a legtöbb vendégmunkást fogadja be, és ad ideiglenes otthont a háborús övezetek menekültjeinek.

Éppen ez a toleráns magatartás, a bennük élő finom érzékenység fogalmazta meg a malaj keresztény asszonyokkal a világimánap fő gondolatát: minden ember felebaráti kötelessége – de Krisztusban egyenesen testvéri kötelessége –, hogy küzdjön a „minden embert megillető egyenlő bánásmóddal és egyenlő jogokért”.

Így lesz imádságuk felszólítás: „Győzedelmeskedjen az igazság!”

■ B. P. M.

Sokakat meglephet, hogy a malaj nők már 1944-ben is hallattak magukról. A második világháború, a ja-

pán megszállás borzalmai közepette nekik sajnos nem volt módjuk arra, hogy megtartsák a világimánapot, de az ott szolgáló misszionáriusok közvetítésével eljutott „Malayaföld” kiáltása más kontinensek asszonyaihoz. A gonosz megfékezéséért, a bé-

Malajföldet, majd – kisebb megszakítással – a britek vontak irányításuk alá, és 1895-ben megalapították a mindvégig ellenőrzésük alatt tartott Malaj Szövetségi Államokat.

FOTO: KISS TAMÁS

Most örülsz?

Móttó: „Hó van Isten?” (iff. Odonics Barnabás, 6 éves)

Első felvonás

Hárman álltak a hóföldre Lágymányosi Ökumenikus Központ udvarán. Mindhárman örültek valaminek, valakinek, valakiknek. Csend volt. Katarzisz utáni csend. Szinte mozdulatlanul bámultak befelé az üvegajtón, és lehetetük igen hamar foltot hagytak. Jókedvű, mosolygó embereket láttak, olyanokat, akik nem szégyellik, hogy örülnek.

Egyikük meg is jegyezte, hogy legalább olyan rég látott örülő embereket, mint ekkora havat. Másikuk a fehér hollós példát akarta erőltetni, de érezte, egy havas mezőn meglehetősen abszurd lenne. Vette a lapot,

abbahagyta mondókáját, és kislánys zavarában gyúrt egy hógolyót, majd megcélozta a kert közepén fagyoskodó hóembert. Eltalálta. Nagyon nevettek mindhárman, mivel éppen a hóember sapkáját sikerült telibe kapnia. A harmadik ámuló-bámuló felvette a sapkát, felpróbálta, és nevetett. A többiek meg rajta. Ezután visszaálltak, hogy alaposan megfigyeljék, mi is zajlik az üvegajtón túl.

Második felvonás

Bent, a templomtérben két anyuka beszélgetett. Arról, amit hallottak, arról, amit átéltek. Arról, hogy az örömről nem beszélni kell, még csak nem is írni – ahogyan ezt most jómagam is teszem –, hanem megélni. Az itt és most-ban, az öröm

gyülekezetében, a gyülekezet örömeiben osztozva.

A háttérben még *dzsemmeltek* a Tamás-miséen zenélő *Agapé* zenekar zenészei, az előtérben pedig sokan sokféleképpen élvezték az ételek ízét és a forró tea testet-lelket átmelegítő zamatát. A folyosón a szervezők az elkészült „örömfotóról” diskuráltak – ezen mindenki összeállt egy képpé. Egy néppé. A Tamás-mise offertóriumában ugyanis a februári alkalmon e sok-sok ott lévő ember közös öröme, mosolya volt. És lett. Önnek, neked, kedves olvasó, aki e lapot olvasod és e fényképet nézed.

Harmadik felvonás

Most örülsz? – kérdezte az édesanya a kicsi *Barnabást* a hazafelé vezető

hófehér úton, aki – ahelyett hogy válaszolt volna – visszakérdezett: „Hó van Isten?” Az édesanya mosolygott, és megsimogatta gyermeke ki-pirosodott arcát...

Negyedik felvonás

Most örülsz? – szólt a kérdés mindenkinek, aki ott tudott lenni múlt vasárnap este a Tamás-miséen. Most örülsz? – kérdezem mindenkitől, személy szerint, testvérem az Úrban: most örülsz? Mert van miért, és van kiért, és van kikért. Az öröm egyháza csak akkor képes hiteles és önazonos lenni, ha tud, ha mer elvárások és feltételek nélkül örülni. Valahogy úgy, ahogyan egy bizonyos názáreti ács fia örült barátaival a kánai menyegzőn, a különböző asztalközösségekben, vagy

amikor kisgyermekeket vittek hozzá. Ő, akinek követésére vállalkoztunk, szeretett élni. Örömmel élte meg az emberi lét megannyi áldását.

Erre a fajta hiteles örömrre, bátor vitalitásra, az Isten országának boldog megtapasztalására van meghívásunk. Mások és saját magunk örömeire és az öröm forrásának, az élő Istennek dicsőségére.

Ötödik felvonás

Hogy hó volt, hó nem volt, néhány év múlva majd megoszlanak a vélemények. De hogy a lágymányosi örömmóda tisztán szólt, abban nem lesz vita.

■ GÁNC S TAMÁS
egyetemi lelkész, a februári Tamás-mise igehirdetője

► „Nem határozhatja meg a személyem, személyes igényem vagy igénytelenségem egy egész közösség életét” – vallotta meg *Endreffy Géza* budaörsi lelkész az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) február 9-én tartott összejövetelén. A szervezők *A nem lelkészi szolgálat egyházunkban* címmel 2012 tavaszára meghirdetett előadás-sorozat nyitó témájául a *Hogyan adok teret gyülekezetemben a nem lelkészi szolgálatnak* kérdést választották. Az előadás folyamán a budaörsi gyülekezet tagjai is beszéltek a közösségekben végzett szolgálataikról és az e munka során átélt áldásokról, örömeikről, küzdelmeikről.

Dr. Garádi Péter

dött, melyen ezúttal a budaörsi gyülekezet felügyelője szolgált Pál apostol *Korinthusiakhoz írott első levelének* 12,4–12 szakasza alapján. *Garádi Péter* az ugyanazon Lélek által, az Úristen Szentlelke által mozgásban, ébren tartott, szolgáló testvérek közösségének létfontosságát hangsúlyozta az est témájához szorosan kapcsolódó igehirdetésében.

Erőt adó tér

A gyülekezetet mint testet a különböző funkciókat és feladatokat – „testrészekként” – ellátó gyülekezeti tagok működtetik. Nem életképes az olyan egyházközösségi modell, amelyben minden munkát a lelkész végez. A lelkipásztornak feladata megosztani a különféle szolgálati területeken végezhető munkákat, keresni a megfelelő embereket s mindezt imádságban megharcolni, végigkísérni – adta tudtúl meggyőződését az EBBE munkáját is irányító egyházközösségi elöljáró.

A hit harcát nem harcolhatjuk meg más helyett, és más sem harcolhatja meg helyettünk. Az egyénként megélt kegyelem, Isten szeretete építi és élteni a gyülekezetet – kezdte előadását *Endreffy Géza*, aki a budaörsi gyülekezet közösséggé formálódása során számtalanszor megtapasztalta az imádság erejét, a kitartó imádkozás gyümölcsét.

Endreffy Géza

Nem a vezetők által gyülekezeti tagokra tukmált feladatok teszik hosszú távon elkötelezett szolgálóvá az egyes tagokat, hanem a belső meggyőződés, az Istennel megívott dolgok, a magától az Úristentől ránk bízott, személyre szabott teendők – summázta gondolatait a lelkész előadó, hozzátéve, hogy a laikusoknak való „téradást” megelőzi az időbeli

és képességek szabta korlátok belátása. Ugyanakkor ha a lelkész nem ad teret a nem lelkészi szolgálatnak, az egyet jelent a Krisztusban való lelki növekedés megátalásával. A feladat-, illetve felelősségvállalás ugyanis a hit növekedését eredményezi – tapasztalta meg *Endreffy*.

A budaörsi gyülekezetben számos házi csoport működik, s ez jól példázza, hogy dinamikus, növekvő, élő a közösség. *Endreffy Géza* szavait kölcsönözve: a gyülekezet kilépett a népegyházi keretből.

A megszólaló csoportvezetők – az asszonykörtől kezdve a „guruló tanítványok” csoportján át az ificsoport, az ifiklub-filmklub, a „gömöri akciócsoport”, a „szerelőműhely” és az ifivezetők házi csoportjáig bezárólag – mind arról tettek biztosságot, hogy mennyire sokat jelentenek, milyen nagy biztosságot adnak az ezekben a testvéri kisközösségekben megélt őszinte beszélgetések, bűnvalások, imaközösségek.

■ – BALLA –

Az MEE Országos Irodájának földszinti termében tartott alkalom – a fennállásának tizedik évfordulóját ünneplő egyesület valamennyi alkalomához hasonlóan – áhitattal kezdő-

ÖKUMENIKUS HÍRSZÖTTES

Beiktatták az új protestáns tábort püspököt

Jákob János személyében református lelkész lett a Magyar Honvédség protestáns tábort püspöke. Dr. Lackner Pál evangélikus lelkész utódját február 14-én délután iktatták be hivatalába Budapesten, a Nagyvárad téri református templomban. Az iktatási istentiszteleten jelen volt – többek között – Hende Csaba honvédelmi miniszter, Simicskó István, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, valamint Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke is. Az ünnepi alkalmon Bölcskei Gusztáv püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke hirdette Isten igéjét.

Jákob János a Budapesti Református Teológiai Akadémián szerzett diplomát, 1994-től szolgált protestáns tábort lelkészként. Először a székesfehérvári helyőrség lelkészeként tevékenykedett századosi rendfokozatban, majd 1996-ban áthelyezték a tatabányai helyőrséghez, közben pedig Horvátországban és Bosznia-Hercegovinában vállalt szolgálatot. Soron kívül nevezték ki tábort esperesnek, majd őrnagyként a ceglédi helyőrséghez került. 2001-től kezdődően a székesfehérvári szárazföldi parancsnokságon teljesített szolgálatot mint dunántúli tábort esperes, közben pedig előléptették alezredesté. 2005 óta ezredesi rendfokozatban a Protestáns Tábori Püspökség hivatalvezetője. Tavalyelőtt Szarajevóban látott el missziói lelkészi feladatot.

Az 1951-ben megszüntetett tábort lelkészetet csak 1994-ben állították fel újra; az erről szóló megállapodást a kormány képviselői és a résztvevő egyházak vezetői írták alá. A szolgálatnak három ága van: katolikus (római és görög), protestáns (református és evangélikus), valamint zsidó felekezeti.

A kormány és az egyházak megállapodása szerint a tábort lelkészeket, papokat a történelmi egyházak vezetői delegálják, és a honvédelmi miniszter nevezi ki őket. A tábort lelkészi szolgálat főbb feladatai közé tartozik az igehirdetés, a katonák lelki gondozása, az életerkölcsei oktatás, valamint a vallásgyakorláshoz szükséges eszközök biztosítása. Mint a Magyar Távirati Irodának a február 1-jén kinevezett Jákob János is elmondta, a katonák leginkább a missziós területeken igénylik a tábort lelkészek munkáját. Olyan nehéz helyzetben, amikor „távol a haza, távol a család”, nem csak vallásos katonák keresik meg a lelkészeket a lelki problémáikkal – fűzte hozzá az új protestáns tábort püspök.

■ KALOCSAY RICHÁRD *felvétele*

Bizalomra és türelemre van szükség

XVI. Benedek pápa felemelte figyelmeztető szavát a jelenlegi ökumenikus dialógusban érződő türelmetlenség ellen: „Ha némelykor az is a látszat, hogy a teljes egység helyreállítása még hosszú időt vesz igénybe, és sok akadály van, mégis mindenkit arra kérek, hogy határozottan, bátorsággal és nagyvonalúsággal foglalkozzon ezzel a kihívással.” A római katolikus egyház fő ezt a közelmúltban befejeződött keresztény egyetemes imahét záró alkalmán mondta a római Szent Pál-bazilikában, utalva az egyházak közötti testvériség érzésének bátorító megnövekedésére.

„A nagyon hosszú megbékélési folyamat a különböző felekezetek keresztényei között bizalmat és türelmet igényel. A türelmes várakozás egyáltalán nem mozdulatlanságot és passzivitást jelent, hanem nyitottságot, amely a közösség és a testvériség kialakulásához vezet.”

„A fájdalmas megosztottság a keresztények között károsan befolyásolja a közös hitükről való bizonytételt. Az egységhez vezető út a kívülvalók szemében nem mindig egyenes vonalú” – fejezte be beszédét.

Belga főtitkár az EEK élén

Új főtitkárt választott az Európai Egyházak Konferenciája (EEK) Guy Liagre személyében, aki a Belgiumi Egyesült Protestáns Egyház elnöke. Hivatalát Genfben június 1-jén foglalja el, mandátuma 2015-ig szól. Az új főtitkárt az európai egyházi szervezet – amelynek százhusz protestáns, anglikán és ortodox nemzeti egyház a tagja – végrehajtó bizottsága választotta meg.

Guy Liagre anyanyelve francia, de kiválóan beszél németül is. Református teológiai tanulmányait Brüsszelben végezte, filozófiát pedig az Egyesült Államokban tanult, és egyháztörténetből doktorált. Ezt követően a legnagyobb brüsszeli protestáns gyülekezetet választotta

meg lelkészenek. A belgiumi Vallások Tanácsának alapító tagja.

Az Egyesült Protestáns Egyház – melynek 2005-től az elnöke – Belgiumban kisebbségi közösség, mindössze ötvétezer tagja van. Helyzetét Liagre így határozta meg: „Nem játszunk nagy szerepet, mégis ismertek vagyunk.”

A főtitkárválasztással véget ért az Európai Egyházak Konferenciájának 2009-ben kezdődött bizonytalan időszaka (személyes okokból akkor vonult vissza az előző főtitkár, az anglikán Colin Williams).

A szervezet központi bizottsága következő nagygyűlését Budapesten tartja 2013-ban. Addig a tagegyházai – köztük a magyarországi református, evangélikus és baptista egyház – tanulmányozzák és véleményezik a szervezet reformjára vonatkozó javaslatokat.

Az új főtitkár egyik feladatául tűzték ki az Orosz Ortodox Egyházzal való újbóli kapcsolatfelvételt. Ez a nagy (százmillió) lélekszámú egyház az Európai Egyházak Konferenciájának 1959-ben történt megalakulása óta a szervezet legnagyobb felekezete, de 2009-ben felfüggesztette tagságát.

Új bibliaterjesztési akció

A világméretű bibliaterjesztés érdekében a német bibliatársaság új akciót indított. Legutóbbi jelentésükben arról adtak hírt, hogy a közép-ázsiai államokban a Szentírás terjesztése súlyos akadályokba ütközik.

Üzbegisztánban és Kazahsztánban a könyvkereskedésekben nem kapható a Szentírás. Az iskolákban tilos a terjesztése, és vallásoktatás sincs, állítja az üzbegisztáni bibliatársaság vezetője. Állami regisztráció nélkül Kazahsztánban nem lehet semmilyen vallási irodalmat terjesztetni, importálni vagy kinyomtatni. A vallásgyakorlás nyilvános helyeken tilos. Az egész országban mindössze három keresztény könyvkereskedés működik. Akik a Szentírás iránt érdeklődnek, csak a bibliatársaság útján juthat hozzá.

A német egyházak adománygyűjtési akciót kezdeményeztek a Kazahsztán, Kirgizisztán, Tádzsikisztán,

Türkmenisztán és Üzbegisztán területén élő keresztények javára. Így akarják az érdeklődőkhöz eljuttatni a gyermekkönyveket, gyermekbibliákat és általában a Szentírással kapcsolatos iratokat.

Keresztényüldözés

Napjainkban több mint százmillió keresztény szenved világszerte a vallásszabadságot sújtó különféle korlátozások miatt. A legrosszabb helyzetben az Észak-Koreában, Afganisztánban, Szaúd-Arábiában és Iránban élő keresztény közösségek és egyházak vannak.

Ez év elején tette közzé a svájci Open Doors nevű szervezet a vallásuk miatt üldözöttek listáját. A tíz felsorolt országból kilenc muzulmán többségű állam. Köztük Pakisztán az egyik legrosszabb helyzetű. Az ott élő keresztények körülményei még tovább romlottak a szélsőséges iszlám irányzatok megerősödésével.

Kiábrándítóak az úgynevezett „arab tavaszhoz” fűzött korábbi remények is. Inkább „arab télről” kell beszélni. Különösen az egyiptomi kopt keresztényeket érik véres támadások. De hasonló viszonyok uralkodnak Afrika más országaiban is, így Szudánban és Nigériában, ahol több száz halálos áldozatot követeltek a keresztényüldözések.

Az Orosz Ortodox Egyház Külügyi Irodájának vezetője, Hilarion metropolita szerint minden ötödik percben meghal a hitéért egy keresztény a világ valamelyik részén – ez az elmúlt évben mintegy százöttezer embert jelentett. Jóllehet az elmúlt száz év alatt a keresztények száma a világ népességében megháromszorozódott: 1910-ben még csak hatszázmillió keresztény élt a világon, ma már több mint kétegy milliárd. Európában ugyan az elmúlt évtizedek alatt csökkent a keresztények száma, de más kontinenseken növekvő tendenciát mutat most is.

A felekezeti megosztás nagyjából a következőképpen alakul: a keresztények megközelítőleg fele katolikus, mintegy harminchét százaléka protestáns, a többi pedig más keresztény felekezet tagja (Pew Research Center).

■ ÖTK

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Olvassa az Evangélikus Élet digitális változatát!
Válogasson az első magyar platformfüggetlen online újságstand kínálatából, olvasson számítógépen, táblagépen vagy okostelefonon!

www.digitalstand.hu
Csatlakozzon hozzánk a Facebookon is!

Szavazzon a Digitalstandon kedvenc lapjára!

Február 13-án indult a *Digitalstand* Facebook-játéka. Ha szeretne 50 százalékos kedvezménnyel előfizetni az *Evangélikus Életre*, akkor nem kell mást tennie, mint voksolni a lapra a *Digitalstand* Facebook-üzenőfalán. A lapok között természetesen más újságok is szerepelnek, de a játék szerint a legtöbb szavazatot kapott lapot a következő héten féláron fizethetik elő egy évre a *Digitalstand* Facebook-rajongói. Minden héten új szavazás indul.

<http://www.facebook.com/Digitalstand>

Az *Evangélikus Élet* 2005–2010. évi lapszámait PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

Kétség és remény közt

Beszélgetés Bitskey Tibor színművésszel, a Bessenyei-díj kitüntetettjével

► Csend van a városháza dísztermében. Nemrégén fejeződött be a Hódmezővásárhely nagy szülöttjéről, Bessenyei Ferenc színművészről elnevezett díj ünnepélyes átadása. A helyi kultúrát formáló Fandante kamarakórus mellett az évtizedek óta magas hőfokon játszó Bitskey Tibor színművész érdemelte ki az elismerést. Személyében olyan ember kapta, aki színházban és filmen egyaránt a nemzeti értékeket képviselte. Tartalmas életutat futott be, elévülhetetlen érdemeket szerzett a magyar nyelv ápolásában és megőrzésében. Vas, virág és vidámság ötvözetéből készült, hajlíthatatlan férfi. Szálegyenesen hordva a legnehezebb szerepeket, hogy közelebb kerüljünk az igazsághoz.

A téli délelőttben Vásárhelyen kérdeztem: milyen érzések kavargtak benne, mikor a közönség vastappsal köszöntötte?

– Nagyon meghatódtam, hogy ilyen szeretettel fogadtak – feleli mosolyogva –, s ennyi szépet mondtak rólam. Hatalmas boldogság volt bennem, hogy a Bessenyei-díjat nekem ítelték. Meglepett, hogy az özvegye, Eszter mennyi mindent tud kettőnk kapcsolattól, közös munkáinkról.

– Milyen emlékeket őriz Bessenyei Ferencről?

– Csodálatos ember volt. Látom magam előtt az Egy magyar nábobban, ahol én lettem a pünkösdi király, és együtt voltunk az Antonius és Cleopatrában, ahol Octaviust, az ellenfelét alakítottam. Sokan megírták, hogy Feri férrias volt, de hát nagy színész, az egyik legnagyobb! Elődöm és példaképem, bár hosszú ideig nem játszottunk egy színházban. Mintha a 19. századból reinkarnálódott volna ide. Hallatlan jó kedélyű ember volt, tele léletszeretettel, hatalmas, optimista kisugárással.

– Ön fiatalon nagyszerű szerepeket játszhatott el...

– Nagyon szerettem a Jókai-műveket. Ilyen szép hazafias filmeket azóta sem csináltunk. Bizonyítani akarta a hatalom, hogy milyen jó itt a népnek. Minden jó, és nincsenek gondok. A legnagyobb elismerést és sikert a Rákóczi hadnagyában értem el. Több mint hatvan országba eljutott, a nézők szinte ölelgettek, ha találkoztak velem.

– Milyenek voltak a vígszínházi kollégák?

– A Vígszínházba már másodéves hallgató koromban szerződöttem. Az ottani színészek sokat segítettek, és azt hiszem, ott tanultam meg ezt a szép és nehéz mesterséget. Ajtay Andortól, Sulyok Máriától, Bulla Elmától, aki szenális színésznő volt. Bernard Shaw Szent Johannáját olyan csodálatosan senki nem játszotta a világon, mint ő! Azután Ruttkai Éva, feledhetetlen volt vele játszani... Benkő Gyula, aki az apósom lett. (A mostohalányát vettem el feleségül, két gyermekünk született, és unokáink vannak.) Szóval a régiiek szellemkeze és a köröttem élők nagy szeretete óv és ölel naponta.

– Kevés szó esik mostanában az Evangélium Színházról.

– Az volt az életmentőm. Udvaros Béla első hívására mentem, tíz évig dolgoztunk együtt. Olyan darabokat vittünk színre, amelyeket máshol általában nem tüztek műsorra: Németh László, Tamási Áron műveit. Sík Sándor pap költő veretes István király – érzésem szerint – életem egyik legkiemelkedőbb alakítása volt. Bélának érdekes terve van velem, jutalomjátékot akar nekem rendezni: Tamási Ördögölő Józsiását. Nem tudom, hogy lesz, mostanában nagyon megromlott a szemem. Kü-

lönben Szolnokon is számítanak rám, négy éve a Balázs Péter vezetete színháznál vagyok, már az ötödik szerepet kapom tőle.

– Hogyan gondol a fásori gimnáziumra?

– Anyám családja evangélikus volt, Ausztriából idetelepedett emberek,

A hódmezővásárhelyi városháza dísztermében rendezett díjátadón

akiket elüldöztek hitük miatt. Az Altziebler család Rákoskeresztúron élt, az egyik nagybátyám, Pali bácsi az Operaház első hegedűse volt. Hagemann Frici volt a bonviván az előadásain, ő is rokonom. Így együtt egy kis evangélikus közösséget alkottunk. Ott végeztem az elemi iskolát Rákoskeresztúron. Érdekes, már akkor fölfedezték a versmondó képességemet.

Kicsit elkésve vitt el anyám a fásori gimnáziumba. Az igazgató úrral találkoztunk, aki azzal fogadott, hogy már nincs hely, de elkérte a bizonyítványomat, megnézte, tiszta kitűnő volt, és azt mondta, ennek a gyerekek helyet szorítunk. Én lettem a 42. az osztályban, aki még bebocsátást nyert, és elindulhatott az életbe.

Milyen tanáraink voltak? Mikor Rákosi megszüntette az iskolát 1952-ben, a tanárok hetven százaléka egyetemi oktató lett! Kevés iskola büszkélkedhet azzal, hogy olyan diákok tanultak a falai között, akik később Nobel-díjat kaptak! Volt egy tanárom, őt soha nem felejttem el, Béla tanár úr, aki magyart és latint tanított. Mivel nagyon sokat sportoltam, nem tudtam az aznapi anyagot. „Bitskey, maga ezt nem tudja!” – mondta, és sírva fakadt. Ilyet életemben nem hallottam, hogy egy tanár megsiratja szeretett diákját.

– A gimnáziumból merre kanyarodott az életútja?

– Két nagy fordulatnak kellett bekövetkeznie az életemben, hogy színész legyek. Az egyik, hogy apám elvesztette az állását, és a Vasas elnöke, aki a szállodaipar vezetője is volt, betett a Béke Szállóba, hogy dolgozzak és pénzt keressék. A másik: a szállóban kulturális rendezvényeket is tartottak, ahol sokszor mondtam verset. Somló István, Görbe János hallottak szavalni, s addig nem szálltak le rólam, amíg be nem iratkoztam a

főiskolára. Ez a két fantasztikus fordulat kellett ahhoz, hogy most a színészetéről beszéljünk.

– Nagyszerű útba indító emberekkel találkozott. Megtalálta-e Istent fiatalon?

– Nem szoktam vele dicsekedni, de istenhívó vagyok, sokat beszélek Istennel. Nem akartak okvetlenül vallásos embert gyúrni belőlem az iskolában, de valahogy az egésznek az erkölcsisége, ami kisugárzott, észrevétlenül táplálta bennünk a hitet. Elmondhatom, a mai napig itt fénylik és munkál bennem.

– Áldozatban, munkában számítani lehet Önre. Nem cserél barátot, hazát. Érdemes hűségesnek lenni?

– Kényszerű megszakítások ellenére igyekeztem kitarítani kedves színházaim mellett. A barátságban

Tessedik

– Tessedik! Tessedik!

Zúg a lelátó. Lent a pályán a Tessedik általános iskola másodikosai vívóknak életre-halálra menő kézilabda-meccset valamelyik másik iskola hasonló korú csapatával. Most a kapus, Fruzsina hihetetlen bravúrral véd. Réka, az irányító indítja a támadást. Bal oldalon Kriszti vörös haja lobog, jobb oldalon Eszter cselez ügyesen.

A közönség pedig újra és újra felerosódó kiáltással buzdítja őket:

– Tessedik! Tessedik!

A hangzavar hirtelen fordul meg számomra. Most mindent másképp hallok. Itt bizony az egész szurkolótábor egy evangélikus lelkész nevét üvölti lelkesen.

Tessedik Sámuel, a 18. század egyik génusza agrártudós, népnevelő volt. Sok más mellett neki köszönhetjük Magyarországon például az akácfát. Mezőgazdasági iskolát szervezett, és elszánt lelkesedéssel tanította a földművelő falvak, városok lakóit. Erre a rendkívüli emberre, korának kiemelkedő zsenijére ma bátran lehetünk büszkéek. Tessedik Sámuel azonban elsősorban evangélikus lelkész volt Szarvason.

Nem volt könnyű élete. Akkor nem nagyon állt mellé senki. Hatalmas küzdelmet folytatott a földművelők bu-

tasága ellen. Sokszor tettlegességig menő ellenállásba ütközött az az elhivatottsága, hogy a rábízott népnek minden értelemben pásztora legyen. Bár az akkori uralkodótól kapott időnként elismerést, de népe soha nem kiabálta ilyen lelkesen nevét:

– Tessedik! Tessedik!

Arra gondolok, hogy odaát vajon melegség tölti-e el az öreg prédikátor szívét, hallva ezt a kórust, hogy neve híressé lett, hogy iskolát neveztek el róla? Elégtétel lehet-e ez annyi szenvedésért, sikertelenségért, amely életében érte?

Aztán arra a Jézusra gondolok, aki azt mondta egyszer tanítványainak, hogy ne annak örüljenek, hogy sikerek érik őket, hanem annak, hogy Isten nem feledkezik meg róluk, és a nevük fel van írva a mennyben.

Talán ők ketten most egyetértve néznek össze valahol, a Földön túl. Itt közben véget ért a mecca. A lányok kimerülten veszik körül edzőjüket. A szurkolók kórusa pedig fentről, a lelátóról már ezt kiáltja:

– Szép volt, Tessedik! Szép volt, Tessedik!

Úgy hallom, mintha egy még magasabbról jövő hang csatlakozna az ünneplőkhöz.

■ KOCSOR TAMÁS

Indul a Jó állam fórum – fejtse ki Ön is a véleményét!

Jó állam fórum néven on-line felületet indított a kormány hétfőn, amelyen keresztül az állampolgárok közvetlenül megoszthatják javaslataikat, véleményüket a döntéshozókkal arról, hogy szerintük miként tudna jobban, hatékonyabban működni az államszervezet – jelentette be Gál András Levente, a jóállam-konceptióért felelős kormánybiztos. Elmondta továbbá, hogy a www.joallam.kormany.hu címen elérhető weboldal – külföldön már sikert aratott példák alapján – a Magyar-program keretében valósul meg.

Gál András Levente kiemelte a brit pénzügyminisztérium Spending Challenge nevű kezdeményezését. E program keretében arról kérdezték a hivatalnokokat, majd az állampolgárokat, hogy hol racionalizálnák a kormányzati működést a költségcsökkentés érdekében.

A kormánybiztos hangsúlyozta: nem volt még Magyarországon olyan szervezett fórum, amelyen keresztül strukturáltan, közvetlenül lehetett volna hasonló ötleteket, vélemé-

nyeket beküldeni az állam képviselőinek. A rendszer lehetővé teszi az anonim üzenetküldést, és hogy a hozzászóló – ha igényli – érdemi visszajelzést is kapjon. A felhasználók moderált keretek között egymással is eszmét cserélhetnek – ismertette a kormánybiztos. Hozzáfűzte: az oldal különböző szakterületek szerint tagolt, gyakorlatilag lefedi a kormányzati igazgatás minden területét, minden témában várják a javaslatokat.

Az on-line fórum a közigazgatással, az állam működésével kapcsolatos észrevételek, problémák felvetésére, valamint megoldási javaslatok megfogalmazására ad lehetőséget az állampolgároknak. A problémafelvetéseket, javaslatokat március 31-ig fogadják, azután a megfelelő szakigazgatási szervek számára továbbítják feldolgozás céljából. A felvetésekkel kapcsolatos jelentés bekerül a június 10-én megjelenő Magyar-program 12.0-ba.

► Forrás: <http://hirlevel.egc.hu/>, <http://joallam.kormany.hu>

HIRDETÉS

Krisztus szolgálata a teremtésben

„Minden általa lett. A mi életfeladatunk, hogy Krisztus munkatársai legyünk.”

A teremtés XXII. ünnepét és a Nemzetközi Ökumenikus Társasággal (IEF) közös konferenciát Piliscsabán, a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban rendezük meg május 31. és június 3. között. A programban egy rövid kirándulás is szerepel az esztergomi bazilikába.

Részvételi díj: 21 000 Ft (a kirándulás díja nélkül). A jelentkezés megerősítése után átutalással befizetendő 7000 Ft díjjelölleg. Fizetési határidő: április 14. Kapcsolattartó: Széchei Paulina (tel.: 06/1/214-1224, 06/20/345-1341). Menedzser: Biczó Dénes (tel.: 06/20/417-8286).

Tekintettel a konferencia magas részvételi költségére, a magyarországi érdeklődők két napra is jelentkezhetnek. Ebben az esetben kérjük, hogy június 1-jén, pénteken reggel 8.30 előtt érkezzenek, és leghamarabb másnap, szombat este 20.30 után távozzanak. A kétnapos konferencia részvételi díja: 9000 Ft.

A konferencia helyszíne megközelíthető a Budapest-Nyugati pályaudvarról Esztergom irányába induló vonattal.

Várjuk jelentkezésüket, és kérjük, hogy biztassák a részvételre ismerőseiket is.

SZÉCHEI BÉLA lelkész megbízásából DR. ZSIGMONDY ÁRPÁD

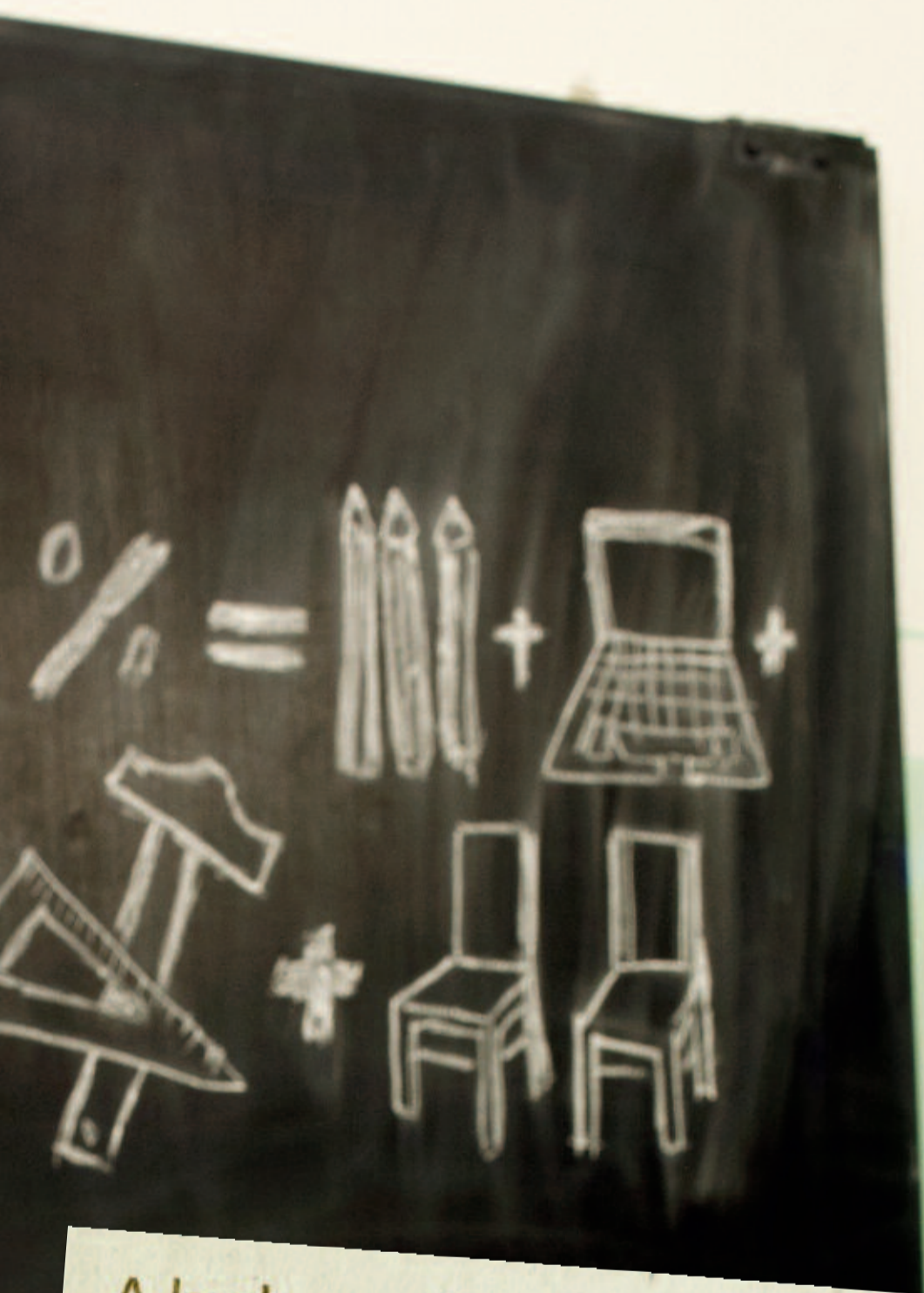
■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Az Ön 1%-ából se

okan tanulhatnak

Támogassa adója 1%-ával a Magyarországi Evangélikus Egyház oktatási intézményeit.

A kedvezményezett technikai száma:

0035

A kedvezményezett neve:

Magyarországi Evangélikus Egyház

www.evangelikus.hu

HIRDETÉS

Farsangi imahét Csömörön

Szeretettel hívunk mindenkit február 19. és 26. között hagyományos, farsangot búcsúztató, bőjtire készülő imahetünkre. Az alkalmak – a záró istentisztelet kivételével – este 6 órakor kezdődnek a gyülekezeti házban.

Az imahét vendégszolgálói:

Február 19., vasárnap:

Túrmezei Erzsébet-versünnep a gyülekezet tagjainak részvételével

Február 20., hétfő:

Solymár Péter Tamás lelkész, Újpest

Február 21., kedd:

Bódi Emese latin- és művészettörténet-tanár, Evangélikus Hittudományi Egyetem

Február 22., szerda:

Babka László lelkész, Iklad

Február 23., csütörtök:

Kendeh K. Péter lelkész, a Luther Kiadó igazgatója

Február 24., péntek:

dr. Varga Gyöngyi docens, Evangélikus Hittudományi Egyetem

Február 25., szombat:

Győri Gábor Dávid hatodéves teológiai hallgató, Csömör

Február 26-án, bőjt első vasárnapján,

a fél 11-kor kezdődő istentiszteleten Krámer György,

a Dél-Pest Megyei Egyházmegye esperese hirdeti az ígét

Mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzési szak

A Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézete 2012 szeptemberétől akkreditált mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzést hirdet humán segítő foglalkozás szakemberek (pedagógusok, szociális területen dolgozók, lelkészek, orvosok, ápolók stb.) részére.

A felvétel kritériuma: főiskolai vagy egyetemi végzettség, személyes alkalmasság. A képzés időtartama: 4 félév, 387 óra, havonta 2 nap (péntek, szombat).

A jelentkezés az SE Mentálhigiéné Intézet jelentkezési lapján történik. Igényelhető postán: SE Mentálhigiéné Intézet, 1450 Budapest, Pf. 91; 1085 Budapest, Üllői út 26.; e-mailben: mental@mental.usn.hu, illetve telefonon: 1/266-0878 (Calin Márta), valamint letölthető az intézet honlapjáról: www.mental.usn.hu.

Intézményvezetői pályázatok

A pályázat meghirdetője a Magyarországi Evangélikus Egyház.

1. Meghirdetett munkahely

Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, 7150 Bonyhád, Kossuth u. 4. – OM-azonosító: 036378

2. Meghirdetett munkahely

Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium, 1071 Budapest, Városligeti fasor 17–21. – OM-azonosító: 035261

3. Meghirdetett munkahely

Sztehlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium, 1183 Budapest, Kossuth tér 2. – OM-azonosító: 201505

Képesítési és egyéb feltételek

- Egyetemi szintű tanári végzettség és szakképzettség, továbbá pedagógus-szakvizsga.
- Legalább öt év – a Kt. 18. § (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – pedagógus-munkakörben szerzett szakmai gyakorlat.
- Öt éve megfelel az evangélikus egyháztagsági tagság feltételeinek.
- Evangélikus konfirmáció, lelkési ajánlás.

Juttatások, illetmény, pótlék, egyéb

- Állás elfoglalásának ideje: 2012. augusztus 1.
- A megbízás 6 évi időtartamra szól.
- A pályázat benyújtásának határideje: a megjelenéstől számított 30 nap.
- A pályázat elbírálásának határideje: 2012. június 30.
- Juttatások a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény szerint.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázót

- jelenlegi munkahelyét, beosztását,
- önéletrajzát,
- részletes szakmai életrajzát,
- az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját,
- szakmai helyzetleírásra épülő fejlesztési elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell

- a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló irat(ok) hiteles másolatát,
- érvényes erkölcsi bizonyítványt,
- lelkési ajánlást gyülekezeti lelkésztől,
- a konfirmáció emléklap hiteles másolatát vagy a konfirmáció igazolását.

Felvilágosítás a részletes pályázati feltételekről

Varga Márta osztályvezető (tel.: 429-2035)
MEE Országos Iroda Oktatási és Iskolai Osztály

A pályázat címezése

Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Iroda
Oktatási és Iskolai Osztály – Varga Márta – 1085 Budapest, Üllői út 24.
A borítékra írják rá: *Igazgatói pályázat*, illetve tüntessék fel az *intézmény nevét*.

Négyszázhatvanhat éve halt meg Luther Márton

Reformátorunk utolsó igehirdetése és halála előtti szavai

► 1546. február 18-án hunyt el dr. Luther Márton szülővárosában, Eislebenben. Néhány nappal előbb, a vízkereszt ünnepe utáni utolsó vasárnap még a Szent András-templomban hirdette az ígét. Halálos ágyán mondott utolsó szavait is feljegyezték. Saját gondolatai felidézésével emlékezünk rá a legméltóbban...

Az utolsó prédikáció

Luther Márton 1546. február 15-én prédikált utoljára az eislebeni Szent András-templomban. A teljes terjedelmében magyarul eddig még meg nem jelent igehirdetésből a révfülöpi Luther-konferencián hangzott el Véghegyi Antal előadásában az alábbi részlet.

„Szép ez az evangélium, és sok mindent rejt magában, de most csak annyit szólunk róla, amennyit lehet, és amit Isten kegyelme enged” – kezdi az akkor már súlyos beteg Luther. (Az alapige Mt 11,25–30 volt.) Humorérzékét azonban még ekkor sem vesztette el. Így folytatja: „Az Úr magasztalja mennyei Atyját, hogy a szent evangéliumot elrejtette a bölcsék és tudósok elől, és a gyermekeknek jelentette ki, akik sem beszélni, sem prédikálni nem tudnak...”

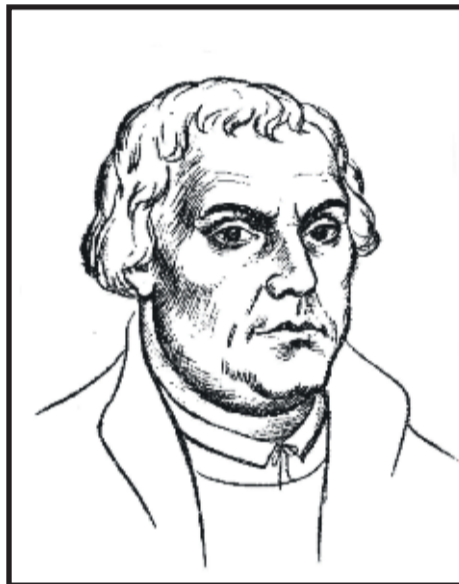
A világ előtt azonban nagyon balga és botránkoztató beszéd, hogy Isten ellensége volna a bölcseneknek, és elítélné őket... Ezért úgy kell értenünk a dolgot, hogy ezeknek az embereknek soha nem elég kedves és jó az Isten. Szívük szerint olyannak szeretnék látni az egyházat, amilyenek ők akarják, ezért mindenek, amit Isten tesz, nekik javítaniuk kell, mert nincs szegényebb, csekélyebb és megvetettebb tanítványuk a földön, mint Isten. Mindegyikük az ő iskolamestere és tanítója szeretne lenni.

Így volt a világ kezdete óta minden eretnekkel. Arius, Pelagius és napjainkban az újrakeresztelők, a sakramentáriusok, a rajongók és zavargók mind nincsenek megelégedve azzal, amit Isten tett és elrendelt. (...) Valamit nekik is tenniük kell, hogy... di-scedhessenek: Ezt tettem én! Mert rossz és kevés, igen, túl gyerekes és bolondos, amit Isten tesz, így hát nekem is hozzá kell tennem valamit.

Ez a gyalázatos földi bölcsesség természete, különösen a keresztény egyházban, amikor egyik püspök a másikat, egyik pap a másikat marja, akadályozza vagy lejáratja, ahogy ez az egyházkormányzás nagy kárára sokszor tapasztalható. Ezekről az okos Jánosokról mondja Krisztus, hogy fordítva ülnek a lovon. Nem akarnak az Istentől rendelt úton maradni. Mindig valami különösöt akarnak tenni, hogy aztán az emberek azt mondassák: »A mi papunk nem ér semmit, hanem ez a másik az igazi, majd ő!« Hát nem szomorú ez? Nem veszíti el ettől Isten is a türelmét? Vagy tán örülnie kellene azoknak a túllontól okosoknak és bölcseneknek, akik mindig ki akarják őket oktatni?

»Saját fiait kell, hogy igazolják a bölcsességet« – írja Lukács. Bizony furcsa lenne, ha a tojás okosabb lenne a tyúknál. (...) Ez az, amiről az Úr Krisztus beszél. Ő ellensége a maguk szemében bölcseneknek, nem is szenvedheti őket keresztény egyházában, legyenek bár pápák, császárok, királyok, fejedelmek vagy doktorok, akik az ő isteni ígét megmáskítják, és saját okoskodásukkal akarnak a hit és üdvösség fő kérdéseiben dönteni. Sok ilyen példát látunk és tapasztalunk napjainkban.

A fő okosok arra vállalkoztak, hogy az egyház egyesítését vagy reformját megvalósítsák. (Luther itt a két évvel azelőtt összehívott tridentinai zsinatra céloz.) Ki akarták oktatni Istent, és maguk akarták a kereszténységet irányítani. De ezt nem tűri el Isten: ő nem akar tanítvány lenni. Legyenek tanítványok amazok! (...) De azok, mivel magas hivatalokban ülnek, azt hiszik, hogy ők a legokosabbak, és mélyebben látnak az Írásba, mint más emberek. Ezért

GYÖRGI PÁL FESTŐMŰVÉSZ RAJZA

dönti le őket Isten félelmetesen. Nem tudja és nem akarja elviselni őket. Ezért úgy végez, hogy az evangélium elrejtve marad a méltóságok és bölcsék elől, és egészen más módon kormányozza az egyházat, mint ahogy ezek gondolják vagy értik. Bár ők úgy tesznek, mintha mindent tudnának és értenének, mivel a kormányzásban ülnek. (...) Az ördög arra hajtja [ezeket], hogy a Szentírásból és Isten ígéből a saját nevüknek szerezzenek tiszteletet és dicsőséget, és többnek látsszanak másoknál.

De mi itt ezt mondjuk: Kedves mennyei Atyánk! Szólj, és én szívesen leszek bolondná és gyermekké, és hallgatók, mert ha nekem kellene saját értelmemmel és bölcsességemmel kormányozni, akkor a kocsi már rég az árokban lenne, a hajó már rég elsüllyedt volna. Ezért, jószágos Isten, te vezess, és te kormányozz egyedül, akkor én szívesen bekötöm a szememet és félreteszem az eszemet, és engedem, hogy csak a te igéd kormányozzon! (...) Mert az Isten dolgaiban a mi saját bölcsességünk és okosságunk nem egyéb, mint az a szemünk, amit az ördög nyitott meg a paradicsomban, amikor Ádám és Éva az ördög nevében akart bölcs és okos lenni. (...)

(A prédikáció eredeti német forrásának helymegjelölése: WA 51 [XIV], 187–194.)

Luther utolsó napja, szavai, halála, temetése

Adele Gründler nemcsak a korabeli „Ifjúság és a nép számára” írta meg Luther Márton életét. Szabadi Béla fordítását olvasva mi, mai evangélikusok is úgy érezhetjük, mintha szem-és fültanúként lennénk részesei az eseményeknek.

„1546. február 17-én, részint fekvve, részint járva-keelve, sokat beszélt a ha-

lálról, a túlvilági életről és a viszontlátásról, este pedig, lefekvéskor barátait még különösen buzdította, hogy imádkozzanak az evangyélioméért, hogy az diadalt vegyen; mert a tridentinai zsinat vesztére tör annak. Azután egy óráig csendes álomba merült. »Nagyon szenvedek!« – panaszkolta, miután felébredt. – »Kedves Jónás doktor, úgy sejtem, itt maradok Eislebenben, ahol születtem és megkereszteltettem.«

Azután felkelt, támasz nélkül keresztülment a kamrán a szobácskába, ahol kétszer fel-alá járt, azután megint ledől a nyugágyra, és így fohászzkodott:

»Óh, én édes mennyei Atyám, vigasztalásnak Istene! Hálát adok neked, hogy megjelentetted nekem a te fiadat, a Jézus Krisztust, akiben hiszek, akit hirdetem, és akiről bizonyoságot tettem, akit szerettem és akit dicsértem, akit az istentelenek üldöznek és gyaláznak. Jézus Krisztus, neked ajánlom az én lelkemet. Óh, mennyei Atyám, ha ezt a porhüvelyt le is kell vetnem, és ebből az életből ki is kell ragadtatnom, azért bizonyos vagyok abban, hogy nálad maradok mindörökké, és a te kezedből senki engem ki nem ragadhat.« Ezután még János evangéliuma 3,16 és a 68. zsoltár 21. versét mondta el.

Egy kanál orvosság után, melyet az orvosok egyike adott be neki, gyors egymásutánban háromszor így kiáltott fel: »Atyám, a te kezembe ajánlom lelkemet. Te megváltottál engem, irgalmas Isten.« Azután elcsendesedett, megszólításra sem válaszolt többé.

Albrecht gróf felesége erősítő vizet kenegette üterét; de ő nem adott feljelt. Csak mikor Jónás doktor fennhangon így szólt hozzá: »Tiszteendő atya, kész vagy-e a Krisztusban és abban a tudományban, amelyet prédikáltál, meghalni?«, felelt még hangos, érthető igennel, azután mély lélegzetet vett, és csendesen és nagy békességgel hunyt el, úgyhogy megbizonyosodott rajta, amit élete utolsó napján az Elrichből való Gasman számtanácsosnak emlékül egy könyvbe beleírt: »Bizony mondom néktek: Valaki az én beszédemet megtartandja, soha halált nem lát!«

Így halt meg Luther 1546. február 18-án, csütörtök reggel, 2 és 3 óra között. Február 19-én a választófejedelem parancsára a holttestet Eislebenből Wittenbergbe vitték. Minden faluban, amelyben elhaladtak, meghúzták a harangot.

Február 22-én érkezett meg a gyászmenet Wittenbergbe, ahol az egész egyetem és a városi tanács – a polgármesterrel élén – fogadta. Az özvegy néhány nővel kocsin követte a halottat, utánuk Luther három fia, fitestvére, továbbá sokan a barátok köréből következtek hangos zokogással.

A vártemplomban, ahol Luther annak előtte a két választófejedelmet eltemette, találta meg már most ő maga a nyughelyét – közvetlenül az akkori szószék alatt, melyről az ő lélekkel teljes szava olykor a szent falak között elhangzott! Bugenhagen mondta felette a halotti beszédet, Melancthon pedig az egyetem képviselőjében a latin emlékbeszédet.

A Luther koporsóját takaró kövön ezek a szavak olvashatók: Itt van eltemetve doktor Luther Márton holtteste.”

■ Válogatta: V. A. & G. A.

Szilánkok

Bizonyos vagyok benne, hogy – ha nem is gyakorta, de – megesik, egy-egy teremtmény mosolyt csal az Atya arcára.

En – hála legyen érte az Úrnak – tanúja lehettem egy ilyen áldott pillanatnak.

Amikor beléptem az idősothton kápolnájába, már elkezdődött a mise. Élemedett korú atya ült az oltár mellett és előtt is. Utóbbi kezében – akiről később megtudtam, hogy kilencvenhárom esztendő – szertartáskönyv, ebből olvasta az épp soron következő szöveget. Néha el-elakadt, ilyenkor egy harmadik, a gyülekezet tagjai között ülő idős atya „súgott” miséző társának, így „segítve ki” őt.

Ez a szép jelenet megmelengette a szívem ebben a téli hidegben. Jó volt, igazi ajándék volt látni Jézus testben megfáradt, lélekben ifjú követőit, akiket szinte tapinthatóan vett körül az Isten szeretete.

Törékeny és gyönyörű pillanat volt ez, amely ilyen egyszerűen is összegezhető: három test, egy lélek Isten szolgálatában. Megható volt látni mindezt és érezni azt a tapintatos, szelíd szeretetet, ami körülvette őket.

És én szinte láttam, ahogy örvendez az Isten.

FOTO: DR. KÁROLY-AGOSTON MÁRTA

Meg vagyok győződve róla, hogy a megtérés *hazatérés* is egyben. Ilyenkor minden kitisztul és világossá válik. Értelmet nyer és a helyére kerül. A szívbe béke és öröm költözik.

En legalábbis így éltem át ezt egyszer, nagyon régen...

Am az idő elszállt, az emlék megkopott.

De Isten a közelmúltban emlékeztetett rá, milyen csodálatos is az, amikor valaki igent mond az életre. Az életre Jézusban.

Nemrég felnőttkeresztesség zajlott a templomban. Tulajdonképp nincs

is ebben semmi különös. Am ez az alkalom mégis más volt, mint a többi, mert a lelkész szívhez szóló beszéde és a keresztelezés szertartása után hangosan és érthetően hangzott a köszönet és a biznyságtétel szava a megkeresztelt ajkán, akinek az arca és a szeme is ragyogott a boldogságtól.

Hiszem, hogy ekkor az Isten, a szerető Atya keblére ölelte azt a gyermeket, akit mi korábban a templomajtóban kéregető hajléktalanként tartottunk számon...

■ GAZDAG ZSUSZANNA

Hajléktalanok a fóti Mandák-otthonban

A fóti kántorképző emeleti szobáiban ezúttal nem a tanfolyamok mindig szívesen visszatérő hallgatói laknak. Most nem fiatalok tartózkodnak itt, akik magukénak érzik a Mandák-villa eredetileg tágas, a sok-sok résztvevő számára azonban többnyire szűkösen bizonyuló tereit. E februári hétvégén néhány szobát belaknak ugyan a téli tanfolyam látogatói, bizonyos helyiségeket pedig budapesti gimnazisták vettek birtokukba, akik tanáruk vezetésével drámapedagógiával foglalkoznak.

Ezekben az emeleti szobákban azonban hajléktalanok kaptak helyet a lecsukott harmóniumok mellett. *Sohan László* gondnok – az intézmény vezetésének egyetértésével – úgy döntött ugyanis, hogy a kemény mínuszokban életveszélynek kitett embertársait be kell fogadni ebbe a

sokat megélt épületbe. Döntésével megelőzte az országos presbitérium felhívását, amely éppen azt kérte a gyülekezetektől és egyházunk intézményeitől, hogy lehetőségük szerint nyissák meg kapuikat a fagyveszélynek kitett hajléktalanok előtt.

Így került átmenetileg a Mandák-otthonba egy fóti család, amelynek van ugyan lakása, de tűzifa híján talán meg is fagynának saját otthonukban. *Balázsnak*, a családfőnek évek óta nincs munkája. Kilenc hónapos gyermeküket rokonoknál helyezték el, ők hárman pedig – amíg tudtak – papírral és hulladékkal fűtöttek, de a szobában alig volt több nulla foknál.

Katalin szorosan öleli magához három és fél éves kisfiát, *Balázskát*.

A másik szobában *József* üldögél az ágyon. Ő szülei halála után vesztette el az otthonát, azóta az utcán él.

Alkalmi munkákból próbálja fenntartani magát, de az építőipar stagnálásával ő is hiába várja, hogy valaki fel fogadja. Ebben a hidegben alighanem neki is az életét menti meg ez az átmeneti szállás.

Az ilyen helyzetben megszokott tárgyak – kis lábasok és ócska szatyrok – mellett ott van a Biblia is. Nem a nyáron felejtette itt valaki, hanem a mostani lakók naponkénti lelki táplálékul szolgál. Laci, a gondnok ugyanis minden este odaül a hajléktalanok közé, és áhítatot tart nekik. Szokatlan, hogy ezekben a szobákban most némák a harmóniumok – ám annál tisztább hangon szól az ige.

Hogy is mondta Jézus? „*Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok...*” (Mt 25,35).

■ FABINY TAMÁS

ASZERZŐ FELVÉTELE

Nagy bűn a hiúság?

Vannak embert formáló, sorstörítő dolgok, kényszerhelyzetek, balesetek, családi tragédiák, tőlünk független események, amelyek keményen belevágnak az életünkbe.

Ha egy bizonyos kort megérsz, észre kell vened, hogy sokszor – sajnos majdnem mindig utólag – találsz olyan pillanatokat, amelyeket elszalasztottál, hogy sikeresen átmássz a nagynál is nagyobbak tűnő akadályokon, bajokon. Erőtlenség, belső vakság okán.

Jó barátom azt tartja, hogy a hiúság a legnagyobb erő, amely előre vihet. Eleinte csóváltam a fejemet a gondolatra, de egyre inkább tapasztalom, hogy okos felismerés.

Ha a hiúságod visz arra, hogy jót tegyél, mert az neked is öröm, szerintem rendben vagy. Ha segítéssel valakin, és este, mondjuk, fogmosás közben, a szokásos napi önelszámolásodnál eszedbe jut, felemelő érzés a jutalmad. Így könnyebb elfelejteni, hogy mennyi lábnyom van rajtad.

Vasszigorral nevelt bennünket a soha nem feledhető *Fodor Tivadar* tanító úr, még idős korában is. Egyik látogatásom alkalmával, miközben vesébe látó szemem rám szegezte, így szólt: „Észrevetted, fiam, hogy a világ körülöttesd segítségért kiált? Ha száz karod lenne, az is kevés, hogy megfogj minden feléd nyúló kezét! Nem önzés, ha a magad öröméért segítesz! Nyitott szemmel és szívvel élj!”

Ismered azt a befelé nyíló elégedettséget, amikor látod, hogy a szomszéd néni kéménye mindennap füstöl, mert egy szekér fával megmentette őt a téli hidegtől? Vagy tudod-e, milyen érzés koncertről hazafelé jövet arra gondolni, hogy a hallgatóság nagy részét megkönnyeztetted egy-egy jól sikerült kórusművel?

Az sem volt akármilyen évem, amikor gerincroppantó erőlködéssel, szinte teljes ellenszélben, hivatallal, mindenkiel dacolva, újjáépítettem az iskolámat... Hiúságból... De a gyerekek most szép tantermekben tanulnak.

Csökkenti-e hát a tett értékét, ha hiúság adta az energiáját?

Jó dolog korosabb, bölcs emberekkel beszélgetni, rengeteg okos dolgot tanulhatsz tőlük. Az utóbbi időben *D. Keveházi László* volt ilyen társam. És talán senkinek se köszönhetek annyit, mint meglett korú barátainak, *Fasang Árpádnak*, *Csenki Imrének*, akik jó néhány olyan tulajdonságomra figyelmeztettek, amelyeknek egy részét – óriási erőfeszítéssel – sikerült leküzdenem. De még mindig nem eleget. Magammal többet bírkóztam, mint bárkivel. És közben edződtem, erősödtem.

Már tudom, hogy mi volt a motor: „Fiam! Meg kell mutatnod, hogy képes vagy rá!” – így anyám.

Van a hiúságomnál nagyobb hibám is.

Nézz le rám, és mondd meg: így is kellek Neked?

■ DR. SCHROTT GÉZA

myLuther

WWW.MYLUTHER.HU

HETI ÚTRAVALÓ

Jézus így szólt a tanítványokhoz: „Most felmegyünk Jeruzsálembe, és az Emberfián beteljesedik mindaz, amit a próféták megírtak.” (Lk 18,31)

Ötvened hetében az *Útmutató* regeli és heti igéi a kereszt felé tartó

Urunk követésére hívnak, hogy böjt kapujában jussunk el lelki vakságból Isten műveinek látására isteni bölcsesség által. „Áldott legyen az Úr neve örökön-örökké, mert övé a bölcsesség és az erő.” (Dán 2,20; LK) Hittel kérhetünk felülről való bölcsességet Istentől (lásd Jak 1,5,6). S ezt is: *Esto mihi!* „Légy nékem kőszálam, én Istenem!” (GyLK 691) Négy „kell” igével (lásd Mk 8,31) szól Jézus először nyíltan haláláról és feltámadásáról, s a sokaságot, tanítványával együtt, az Emberfia utánzására (*imitatio Christi*) hívja: „*Mert aki meg akarja menteni az életét, az elveszti, aki pedig elveszti az életét énért meg az evangéliumért, megmenti azt.*” *Dr. Luther Márton* rákérdez a lényegre: „Akarsz keresztet? Ismerd meg magadat és a Krisztus keresztjét. S akkor szíveden megtalálod a keresztet. Ha itt meg nem találod, a külső mit sem ér. Íme, a kereszt ebben van.” *„Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztjét, és kövessen engem.”* (Mk 8,35-34) Csak azt követhetjük, akit szívből szeretünk; ám erre a mi szeretetünkkel nem vagyunk képesek, de „szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adatott Szentlélek által” (Róm 5,5). S „*mert Isten szeretet*” (1Jn 4,8), látással lesz a hit, a személy beteljesül, ám „*a szeretet soha el nem múlik*”, mert Isten örök lényege: „...*a legnagyobb a szeretet*” (1Kor 13,8.13). Passiója előtt Jézus üzent Heródesnek: „*Íme, ma és holnap ördögöket űzők ki, és gyógyítok, de harmadnap bevégezem küldetésemet.*” S megindokolta a főváros ítéletét: „...*hányszor akartam összegyűjteni gyermekeidet..., de nem akartátok!*” (Lk 13,32.34) Húshagyókedden így tanít: „*Rávehetnétek-e a násznapot, hogy böjttőljön, amíg velük van a völgyén? De... amikor elvétetik tőlük... böjttőlni fognak.*” (Lk 5,34.35) Hamvazószerdán, a negyven (hétköz) napi böjt kezdetén ezt tanácsolja: „...*böjtölésedet ne az emberek lássák, hanem Atyád, aki rejtve van!*” S „*gyűjtsétek magatoknak kincset a mennyben... Mert ahol a kincs van, ott lesz a szíved is.*” (Mt 6,18.20.21) Mi ne a magunk kedvére tartunk böjtot, gyémántkemény szívvel sírva, hanem engedelmeskedünk az Úristen szavának: „*Igazságos ítéletet hozzatok, szeretettel és irgalmasan bánjatok egymással! ...és ne tervezetek egymás ellen magatokban semmi rosszat!*” (Zak 7,9.10) Beteljesül minden prófécia böjt végére: Jézus az Atyától jön, és öhozza megy. „*Amikor felemelitek az Emberfiát, akkor tudjátok meg, hogy én vagyok... Amikor ezeket mondta, sokan hittek benne.*” (Jn 8,28.30) Bélsaccar király lakomáján bálványimádás és istenkáromlás folyt. Am az élő Isten írásba adta ítéletét: „*mené mené tekél ú-parszin*” (Dán 5,25), azaz számba vette királyságát, és feloszlatta; megmérte életét mérlegén, és könnyűnek találta. „*Mérlegeden, örök Urunk, / Mind könnyűnek találattunk. / Igazságod mérlegére / Hulljon Jézus drága vére!*” (EÉ 524,2)

■ GARAI ANDRÁS

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

► Ez év február 14-én ünnepelné századik születésnapját *Túrmezei Erzsébet*, aki egész életében Istent és Jézus Krisztust szolgálta. Azokat a nőket, akik ilyen szolgálatot végeznek, *diakonisszáknak* hívjuk. Túrmezei Erzsébet tehát diakonissza volt, de verseket is írt és fordított. Ezenkívül gyermekeknek gyermekbibliakört vezetett. 1994-ben *Ragyogjatok, szép csillagok!* címmel jelent meg az a könyve, amelyben gyerekeknek szóló kis történetek, mesék olvashatók. Az alábbi mese is ebből való – ezzel emlékezünk a száz éve született evangélikus diakonisszára.

A vándoreMBER kis szolgája

Egyszer volt, hol nem volt, élt valahol egy szegény ember. Volt egy kicsi háza, négy fia, három lánya. Földet nem adott neki Isten, favágással kereste a kenyerét.

De annak is vége lett, amikor ágyának esett egy szomorú napon, és olyan gyöngének érezte magát, mint egy esztendő gyermek. No, volt sírás-rívás a szegény ember házában. Mi lesz most velük? Odahívta a szegény ember a legöregebb fiát.

– Eredj, fiam, Péter, keress valamilyen szolgálatot, ne pusztuljatok éhen! Majd csak megsegít az Isten. Péternek se kellett kétszer mondanivaló. Édesanyja tett a tarisznyájába egy karaj kenyeret, s nagy könnyhullatások közt útnak bocsátotta.

Ment, mendegélt a fiú hegyen, völgyön. Estére kelve nagy falu tornyát pillantotta meg messziről. S a faluszéli domboldalon ott pihent egy kopott öltözötű vándor.

– Adj' isten, bátyám uram! – köszönt tisztességtudóan Péter.

– Fogadj isten, fiam! Mi járatban errefelé?

Szóból szó lett. Mire továbbindultak, Péter már a vándoreMBER szolgája volt. A nagy faluban kértek éjszakai szállást. Először egy hatókrós gazda házában, de az nem adott. Aztán egy özvegyasszony házában. Az

– Jaj, édes gazd' uram, otthon jártam álmomban, és édesapám láttam kiterítve, a kis testvéreim meg kenyér után sírtak.

– Haza kellene nézned, fiam. De menj be útközben a király városába, menj föl a palotába, van ott nekem jó emberem, attól kérd a bédredet.

Levelet írt a vándoreMBER, odaadta a fiúnak. Elbúcsúztak szépen, s abban maradtak, hogy ha odahaza Péter mindent eligazított, a palotánál újra találkoznak.

Csak azon aggódott a gyerek, hogyan eresztik őt be abba a fényes palotába. De bezzeg elámult, amikor az úr még tisztelgett is, amint a levelet meglátta. Leültették egy csillogó, ragyogó teremben, elvették a levelet. Aztán csak sűrögtek-forogtak körülötte, s azon vette magát észre, hogy új csizma a lábán, új gúnya rajta. Úgy felöltöztették, hogy a bíró fiát se szebben. Hát még a tarisznyájába mennyi jót beletettek! Meg is itatták, etették. S tíz arany volt a ráadás, hogy arra csak vigyázzon, azon hívjon doktort az édesapjához, lássa el testvéreit mindennel, ami kell.

– De szép lettél, kis legény! – csodálkozott rá az órálló vitéz, amikor a kapuban viszontlátta.

– Hát ki nevében jártam el? – tört ki Péterből a kérdés.

– Ej, öcsém, hát a királyfi nevében! Az járja most az országot szegény vándor ruhájában, hogy megismerje a népét, megtudja, hol vannak bajok, hol kell segíteni.

Meséljem tovább? Úgyis kitaláljátok. Meggyógyult a szegény ember. Nem is szegény ember már, van szép háza, földje. A legöregebb fia ott vitézkedik a királyfi szolgálatában. Megkérde tőle néha a gazdája:

– Hej, Péter, emlékszel még arra, amikor vándoreMBER voltam? Hát amikor először küldtelek a palotába?

– Emlékszem – mosolyog Péter. – Nem tudtam, miért nyílik meg előttem minden kapu, miért látnak úgy el minden jóval, miért öltöztetnek új ruhába, miért húznak új csizmát a lábamra. Aztán tudtam meg, hogy azért, mert a király fiának a nevében jártam.

Ugye, gyerekek, nem is utolsó dolog a király fiának a nevében eljárni! És higgyétek el, mindnyájatoknak ilyen dolga lehet, ha elszegődtek a legnagyobb Király Fiának, Jézus Krisztusnak a szolgálatába!

■ TÚRMEZEI ERZSÉBET

Jézus csodatétele

Jézus egyik gyógyításáról olvashattok az alábbiakban. Az eredeti leírást *Lukács evangéliumának 17. fejezetében találjuk a 11–19. versekben. Helyenként hiányzik egy-egy szó. Ki kell választanotok, hogy a két megadott lehetőség közül melyik az odaillő. Ha jól oldottátok meg a feladatot, a helyes szavak előtti betűkből egy mondatot olvashattok össze. Hogy szól?*

Amikor Jézus úton volt ... (f) Jeruzsálem – é Betlehem) felé, Samária és ... (z) Egyiptom – o Galilea) között haladt át. Amint beért egy ... (n) fa-

luba – u templomba), szembejött vele tíz ... (m) vak – t leprás), akik távol megálltak, és kiáltozva kérték:

– Jézus, Mester, ... (e) gyógyíts meg minket – o könyörülj rajtunk!

Amikor meglátta őket, így szólt hozzájuk:

– ... (g) Álljatok fel – s Menjetek el), és mutassátok meg magatokat a ... (a) papoknak – d orvosoknak!

Így is tettek. Amíg odaértek, megtisztultak. ... (a) Mindegyikük – h Egyikük) pedig, amikor látta, hogy meggyógyult, ... (á) visszatért – b hazament), és fennhangon dicsőítette Is-

tent. Arcra borult ... (k) az otthoni kápolnájában – l Jézus lábánál), és hálát adott neki. ... (a) Samáriai – f Galileai) volt, vagyis arról a vidékről származott, amelynek lakóit a zsidók lenézték. ... (ü) A főpap – a Jézus) ekkor így szólt:

– Nem tízen gyógyultak meg? Hol van a ... (d) többi kilenc – p hiányzó egy)? Nem akadt más, aki visszajött volna megköszönni és dicsőíteni az Istent, csak ... (n) kilenc – á ez az egy idegen)? Kelj fel, menj el, a ... (s) hited – ú pénz) megtartott téged.

Megoldás:
.....

Kedves Gyerekek!

► Mostani ötrészes sorozatunkban Sámuel próféta életét elevenítjük fel. A sorozat minden részében találhattok egy-egy rejtvényt is, ezeknek a helyes megfejtését küldjétek el a végén összegyűjtve szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: *Gyermekvár*.

3.

Éli pap halála után Sámuel lett Izráel profétája és bírója.

Sok év telt el, Sámuel is megöregedett. Sajnos, két fia nem követte az Úr parancsait, csak a maguk hasznát lesték. Ezért egy kis küldöttség ment Sámuelhez.

– Te már megöregedtel, a fiaid pedig nem a te utadon járnak. Tégy valakit királyunkká, hogy ő bíraskodjon felettünk, ahogy ez minden nép-nél szokás!

Sámuelnek nagyon nem tetszett ez a kérés. Volt Izráelnek királya, mégpedig maga az Úr! Az Isten azonban utasította, hogy tegye meg, amit a nép akar. De figyelmeztetnie kellett őket: az uralkodó harcba viszi majd a férfiakat, adót kell fizetniük, és keményen fog mindenkit dolgoztatni.

A nép ezt sem bánta.

Élt egy Kís nevű ember, akinek volt egy szép fia, Saul. Egy fejtel magasabb volt mindenkinél. Egy nap elkóboroltak Kís szamarai. Elküldte hát a fiát egy szolgálóval, hogy keressék meg őket. De hiába fáradtak, nem találták az állatokat. Már épp haza akartak menni, amikor a legénye azt mondta Saulnak:

– Ebben a városban van az Isten embere. Menjünk el hozzá, ő biztosan tudja, hol vannak a szamarak.

Így is tettek.

Előző nap Sámuelnek az Úr megüzente, hogy egy, a Benjámin földjéről származó fiatal embert választott ki a nép királyává, őt kenje fel.

Amikor Saul és szolgája beértek a városba, találkoztak Sámuellel, aki az áldozóhalomra indult.

GYERMEKVÁR

– Mondd meg nekem, hol lakik a látó! – kérte Saul.

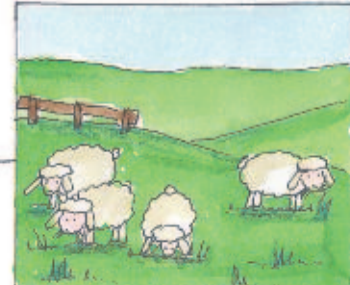
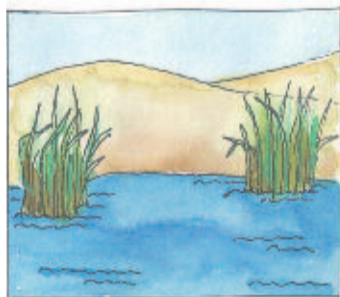
– Én vagyok az. Gyertek fel velem az áldozóhalomra, és egyetek ma velem! Holnap reggel majd elbocsátalak, és válaszolok a kérdéseidre. A szamarak miatt pedig ne aggódj, mert megvannak.

Így is tettek. Az áldozati vacsora után hazamentek. Beszélgettek, majd lefeküdtek aludni.

Sámuel korán reggel felbresztette Sault és legényét. Kikísérte őket a városból. A település szélén a próféta egy korsóból olajat öntött a fiú fejére, és így szólt hozzá:

– Ezzel felkent téged az Úr az öröksége fejedelmévé.

Melyik úton induljon el Saul és szolgája, hogy az áldozóhalomra jusson?

RAJZOK: JENES KATALIN

szíves szeretettel vendégelte meg őket azzal, ami a szegénységéből tellett. A vándoreMBER elbeszélgetett vele a falu sorsáról, Péter meg eljárt szót az apró gyerekekkel. Aztán nyugovóra tértek. De csak eláll Péter szemé-szája, amikor a vándoreMBER a holdvilágnál egy marék aranyat tesz ki az asztalra.

– Hej, ha az enyém lenne – sóhajtozott a gyerek. – De majd megsegít az Isten.

A vándoreMBER csak próbára akarta tenni a kis szolgáját, s reggel elégedetten indult tovább vele. De néhány aranyat otthelyezett a jószívű özvegyasszonynak. Így ment ez néhány nap. A vándoreMBER megszerette kis szolgáját, mert szorgalmas, szíves, becsületes volt, és segített máson, ahol csak tudott. De egyik reggel nagyon szomorúnak látta.

– Mi lelt, Péter fiam?

Az előttünk álló egy-két hónapban befejeződnék a gyülekezeti tisztségviselő-, így a presbiterválasztások is. Gyülekezeteinkben az oltár elé kimennek a megválasztott presbiterok, és esküt tesznek. Fennhangon vagy halkabban, de szól majd a – reménység szerint – szívből mondott eskü szövege:

Én, N. N. esküszöm az élő Istenre, aki Atya, Fiú, Szentlélek, egy igaz Isten, hogy presbiterként Jézus Krisztusba, a meghalt és feltámadott élő Úrba vettem hitben élek, ezt a hitet és a jó lelkiismeretet megtartom. Ezeket szóban és cselekedetben képviselem és tanítom, hogy jó szolgálója lehessen Krisztus Jézusnak, és magam is az igaz tanítás igéjével táplálkozom, amelynek követője lettem. Példája leszek a gyülekezetnek és környezetemnek, beszédben, magaviseletben, szeretetben, hitben, tisztaságban. Büntől tiszta kezeket felemelve imádkozom, kétkedés nélkül. Töreksem az igazságra, kegyességre, hitre, szeretetre, állhatatosságra, szelídlelkűségre. Magam feddhetetlenül élek, és házám népét igyeksem jól vezetni. A Szentlélek erejével és segítségével megharcolom a hit nemes harcát, és megragadom az örök életet, amelyre az én mennyei Atyám elhívott. Isten engem úgy segítjen. Ámen.

Ha lelkészek vagy újraválasztott presbiterok is olvassák ezt a cikket, akkor lelki szemeim előtt látom, hogy elsápadnak. „Mintha nem erre a szövegre emlékeznek, mintha az Agendában más lenne” – gondolják, mondják. Igazuk van. Ez nem más, „csak” egy bibliai szövegből összeállított eskü.

Esküszünk

De hogy a dőlt betűs szavak, mondatok forrását is megadjam:

1Tim 1,19a: „Tartsd meg a hitet és a jó lelkiismeretet...”

1Tim 2,8: „...a férfiak mindenütt büntől tiszta kezeket felemelve imádkozzanak... kétkedés nélkül.”

1Tim 3,9–12: „...akikben megvan a hit tiszta lelkiismerettel. De ezeket is meg kell vizsgálni előbb, csak akkor szolgáljanak, ha feddhetetlenek. ...akik a maguk háza népét jól vezetik.”

1Tim 4,6: „Ha ezeket tanítod a testvéreknél, jó szolgálója leszel Krisztus Jézusnak, hiszen a hit és az igaz tanítás igéjével táplálkozol, amelynek követőjévé lettél.”

1Tim 4,12: „...légy példája a hívőknek beszédben, magaviseletben, szeretetben, hitben, tisztaságban.”

1Tim 6,11–12: „Te pedig, Isten embere... törekedj igazságra, kegyességre, hitre, szeretetre, állhatatosságra, szelídlelkűségre. Harcold meg a hit nemes harcát, ragadd meg az örök életet, amelyre elhívattál...”

„Szerencsére” az Agenda szerinti presbiteri eskü hivatalos szövege ez:

„Én, N. N. esküszöm az élő Istenre, aki Atya, Fiú, Szentlélek, egy igaz Isten, hogy presbiteri tisztségemben egyházunk törvényes rendjét elfogadom és megtartom; gyülekezetünk belső békéjét őrzöm és építem; ebben egyházi előjáróimat készségesen támogatom; magam is példásan élek, és tiszt-

séggel járó feladataimat legjobb tudásom szerint, hűségesen végzem el. Isten engem úgy segítjen. Ámen.”

Bennem pedig kérdések születnek. Az Agenda szerinti esküben számomra a talányok a következők:

Miért csak a presbiteri tisztségben kell egyházunk törvényes rendjét elfogadni, megtartani stb.? Az „átlag” gyülekezeti tagnak nem kellene? Ha igen, akkor miért kell ezt külön hangsúlyozni a presbiterok felé?

Egyházunknak mi a törvényes rendje? Ki tudja? A zsinati törvények gyűjteménye?

Mi van akkor, ha az egyház törvényes rendje egyszer úgy módosul, hogy bibliaellenes lesz? Akkor mi van az eskümmel?

Ha gyülekezetünk belső békéje hamis béke, akkor azt miért kell őriznem és építenem?

Nekem mint presbiternek kik az egyházi előjáróim? Hol van ez leírva? (Tapasztalataim szerint a Magyarországi Evangélikus Egyházban szolgáló presbiterok nem tudják, kik az egyházi előjáróik.)

Mik a tisztségemmel járó feladataim? Jelentkezzen az a presbiter, akinek ezt már megmondták!

Egyébként pedig senkinek semmi köze hozzá, hogy Jézus Krisztus személyes megváltómmá vált-e vagy sem – következhet az agendabeli szövegből. Gondoljunk!

Ama napon szívből jövő eskümondást, a következő hat évre pedig áldott szolgálatot kíván:

■ GARÁDI PÉTER
leköszönő felügyelő és presbiter

Teológiai est a testi-lelki egészségről

► Több mint két évtizedes hagyománya van Kecskeméten, hogy február és március elején evangélikus-református teológiai estéken gyűlnek össze a hívek. Február 7–9. között *Spiritualitás és egészség* címmel teológusok – evangélikus részről dr. Joób Máté –, valamint a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Kórházának vezető főorvosai tartottak előadást és korreferátumot.

A hallgatóság többségében laikusokból állt, akiknek az egészségügy a beteg vagy a hozzátartozó oldaláról ismerős. Hasznos volt megismerni a gyógyító-segítő foglalkozásban állók tapasztalatait s megtudni egyik-másik doktorról keresztény elkötelezettségét. Szó volt arról, hogy a lelki bajok testi tüneteket is okozhatnak; hogy a Krisztus-hitnek a gyógyulásban milyen szerepe lehet; és hogy milyen tényezők vezethetnek kiégéshez.

Néhány érdekesség az elhangzott példák közül: egy megvakult nő visszanyerte látását, miután szervi ok híján a pszichoterápia feltárta vakságának lelki hátterét: nem tudja elviselni, hogy harmadik, legkisebb gyermekét is felvették az egyetemre, és így egyedül marad. A kecskeméti kórházban régóta működnek olyan klubok, amelyek a radikális műtéten átesettek számára nyújtanak lelki támaszt. Például azok, akiknek a vastagbélét kivették, vagy akik elvesztették az emlőjüket, egymás között könnyebben megnyílnak.

Segítség jelenthetnek a túlterhelt kórházi személyzetnek az önkéntesek, akik megfelelő irányítás mellett a beteglátozásba kapcsolódhatnak be. Feltétel a hosszabb távú elkötelezettség, hiszen a beteg számára fontos az állandóság. Aki csak nyári szabadságából szeretne egy-két hetet felajánlani, az például a daganatos gyerekek „bátor táborába” jelentkezzen.

Kecskeméten a rendszerváltás óta van lehetőségük a betegeknek a lelkigondozás igénybevételére. Ez a szolgálat – a helyi lelkészek esetenkénti látogatása mellett – 15 éve szervezett keretben, református kórházlelkészrel zajlik. A jelenlegi fejlesztések eredményeként folyamatban van az ökömönikus kápolna kialakítása.

Könnyeiket csalt a szemekbe az egyik idős, súlyos beteg hallgató hozzászólása, aki arra buzdított, hogy ne várjunk emberfeletti tetteket az orvosoktól, de tekintsük őket Isten eszközeinek, imádkozzunk értük, és bízzunk tapasztalataikban, szaktudásukban.

■ HULEJ ENIKŐ

Vigyázat! Frissen festve!

► „Vigyázat! Frissen festve!” – akár egy ilyen szövegű táblát is ki lehetne tenni a budapest-zuglói evangélikus gyülekezet templomának hatalmas, oltár előtti boltívére, amely egyházunkban – legalább látásból – csaknem mindenkinek ismerős lehet. Ha máshonnan nem, akkor a legújabb kiadású, bordó kötésű énekeskönyvünk elülső borítóján található képről. S hogy miért kell a festésre figyelmeztető tábla? Mert, mintha csak egy modern kori mesébe csöppentünk volna, a gyülekezet egyik tagja gondolt egyet, és úgy döntött, hogy – különösebb teketória és fizetség nélkül – kifesteti a templomot. A közösség és lelkészei, Tamásy Tamás és Tamásy Tamásné persze örömmel vették a felajánlást, és mindent megtettek, hogy a hirtelen jött lehetőséghez biztosítva legyen minden feltétel. S mert – úgy látszik – nemcsak a rossz, de a jó példa is ragadós, a vállalkozó alkalmazottai közül is többen örömmel, fizetség nélkül vállalták el a feladatot.

Interjúalanyunk: Balogh Csaba szobafestő, aki sógorával, Németh Zsolttal együtt főszereplője volt ennek a szokatlan sikertörténetnek

– Hogy jött az ötlet, hogy elvállalják ezt a nem kis munkát?

– Januárban–februárban nem nagyon szokott munkám lenni, s már vagy két éve nézegetem, hogy nincs túl jó állapotban a templom festése. Tavalay, ahogy elnéztem a falakat, megint eszembe jutott, hogy meg kellene már csinálni, de mivel akkor érettségiztem – korábban csak szak-

munkás végzettségem volt –, nem maradt rá idő.

Idén azonban már a karácsonyi asztalnál is erről folyt a szó, s megemlítettem, hogy januárban nekilátnék. Csak kértem a sógoromat, Zsoltot, hogy adjon kölcsön állványt, hiszen hatalmas a felület, nagy a belmagasság, ezeket a falakat nem lehet létráról elérni, ide komoly állványzat kell.

A válasza az volt, hogy kölcsön nem ad, viszont elvállalta, hogy beállványozza nekem. Enélkül nem is tudtuk volna elvégezni a munkát.

– Önök mindketten vállalkozók?

– Igen.

– Az embereit is a saját zsebéből fizette?

– Akit ki kellett fizetni, azt igen, de az igazság az, hogy amikor az embe- reim megtudták, hogy hol és hogyan vállaltam el a munkát, a legtöbbjük úgy döntött, hogy munkadíj nélkül is megcsinálják ők is, vagyis nem kellett nekik fizetnem.

– Külön köszönet érte, hiszen ők – ellentétben Önnel – még csak nem is tagjai a gyülekezetnek, tehát aligha kötődnek ehhez a templomhoz. Ön vallását gyakorló, evangélikus családból származik?

– Hívó keresztyén családban nőttem fel, de nem evangélikusként, mivel engem reformátusnak kereszteltek Erdélyben, ahol születtem, s ahol a gyermekkoromat töltöttem. Ott is konfirmáltam. Csak amikor megnősültem, akkor települtem át Magyarországra. S mivel a feleségem ebbe a templomba járt, így ide kerültem én is, a zuglói gyülekezetbe.

– Ebben a nehéz gazdasági helyzetben, amikor a vállalkozóktól oly sok panaszt hallunk, Önök fizetség nélkül elvállaltak egy ekkora munkát. Ennyire jól megy az üzlet?

– Köszönöm, nem panaszkodom, de nem ezért vállaltam el! Úgy vagyok ezzel, hogy az egyházadót így is, úgy is fizetni kell. Én azonban soha életemben nem úgy fizettem, ahogy a Bibliában elő van írva – vagyis hogy mindig minden keresetemből szigorúan befizettem volna a kapott pénz tíz százalékát –, hanem mindig úgy, ahogy módomból volt. Most viszont adódott egy lehetőség, s úgy gondoltam, hogy kicsit visszabilentem a

mérleget. Vagyis kifizettem egy kis egyházadót...

– Milyen érzés lesz mostantól belépni abba a templomba, amelyik nemcsak megújult, megszépült, de az Ön keze munkájának nyomát viseli?

– Igazából nem lesz más érzés. Nem tartom én ezt olyan nagy dolognak, s nem is azért csináltam, hogy

hamisítatlan erdélyi bölcsességgel Balogh Csaba.

■ GYARMATI GÁBOR

Legkevésbé az evangélikusok száma csökkent Kolozsváron

Romániában a közelmúltban lezajlott népszámlálás adatai arról tanúskodnak, hogy 1 millió 220 ezren vallották magukat magyarnak. Az utóbbi tíz évben tovább csökkent Kolozsvár magyar lakosságának számaránya is: a 2011-es népszámlálás most nyilvánosságra hozott adatai szerint 16 százaléka a magyarság aránya az erdélyi nagyvárosban.

A román országos statisztikai hivatal által még nem véglegesített, de hivatalos adatok szerint 16,04 százaléka a város magyar lakosságának aránya, ez 49 426 főt jelent. A legutóbbi, 2002-es népszámláláson ez a szám még 60 287 fő volt, az akkori lakosság 18,96 százaléka.

Az erdélyi nagyváros összlakosságának száma 309 136-ra fogyatkozott a 2002-es 317 432-vel szemben – írta honlapján a *Szabadság* című kolozsvári napilap. *László Attila*, Kolozsvár alpolgármestere a lapnak nyilatkozva hangsúlyozta, hogy a ta-

valy októberben megtartott népszámláláson 5018 személy nem nevezte meg nemzeti hovatartozását, és szerinte „nagy valószínűséggel feltételezhetjük, hogy döntő többségük magyar”.

Az előző, 2002-es censuzon 55 fő nem adta meg a nemzetiségét Kolozsváron.

A történelmi magyar egyházakat tekintve: a magyar evangélikusok száma nem csökkent drasztikusan, 492-ről 453-ra esett (8 százalékos fogyás), a reformátusok viszont több mint 7,5 ezer lelket vesztek. Míg 2002-ben 38 779 hívet számláltak, 2011 végén már csak 31 082-en voltak (18 százalékos fogyás). A római katolikusok és az unitáriusok nagyjából ugyanolyan arányban fogytak: előbbiek létszáma 17 540-ről 15 082-re csökkent (–14 százalék), utóbbiaké pedig 3369-ről 2938-ra (–12,8 százalék).

► Forrás: MTI

HIRDETÉS

mtv

Evangelikus műsorok a Magyar Televízióban

Február 19-én, vasárnap 10.45-kor az m1-en *Evangelikus ifjúsági műsort* láthatnak, melyet az m2-n 13.45-kor megismételnek.

Február 19-én, vasárnap *Útmutató – Két evangélikus gimnázium igazgatója* címmel portrét láthatnak dr. Roncz Béláról. Az adás az m1-en 10.50-kor, az m2-n 13.50-kor kezdődik.

duna
TELEVÍZIÓ

Evangelikus istentisztelet a Duna Televízióban

Február 19-én, ötvened vasárnapján 11 órától istentiszteletet láthatunk felvételről a Duna Televízióban Kolozsvárról. Igét hirdet *Adorjáni Dezső Zoltán* püspök. (Ismétlés: 12.10 / Duna World.)

Istentiszteleti rend • 2012. február 19.

Ötvened vasárnap (*Esto mihi*). Liturgikus szín: zöld. Lekció: 1Kor 13,1–13; Ám 5,21–24. Alapige: Jn 9,39–41. Énekek: 441., 503.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; du. 6. Bence Imre; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 10. (úrv.) Gertrud Heublein; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (összegyülekezés napja) Donáth László; de. 2. Baranyi Ferenc költővel Fülöp Attila beszélget; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (családi) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. Smidélusz Gábor; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Pelikán András; du. 6. (dzsesszistentisztelet); **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **Ferencváros, IX., Haller u. 19–21., I. emelet** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Gát u. 2. (katolikus templom)** du. 6. (vespera) Bolba Márta, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Egyetemi és főiskolai gyülekezet, XI. Magyar tudósok krt. 3.** du. 6. (labirintus istentisztelet); **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; negyed 12. Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zuglói, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; du. 6. (zenés áhítat) Kovács Áron; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Ponicásn Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. dr. Agod Anett; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. dr. Agod Anett; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Deák László; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Deák László; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Soroksár, Otthon Közösségi Ház, Szítás u. 112.** du. 2. Győri János Sámuelné; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Hit és tudás Spillenberg Sámuel lőcsei orvos életművében

► A vesztfáliai gyökerű evangélikus **Spillenberg család az 1540-es években telepedett le Lőcsén. Megszakítás nélkül százöt éven át (1598–1703 között) e család orvos tagjai végezték a polgárok gyógyítását: Spillenberg Sámuel, fia, Dávid (1627–1684) és unokája, ifjabb Dávid (1662–1703) tevékenysége révén országos hírű orvosdinasztiát alkottak.**

A 16. század második felének magas színvonalú kulturális központjai a Felvidék (Lőcse, Késmárk, Selmecebánya stb.) protestáns többségű városainak iskolái voltak. Lőcse egyébként híres volt már ekkoriban is oktatásáról: a protestáns akadémia (főiskola) létesítése is itt kezdődött meg, ám az építkezést 1580. december 31-én I. (Habsburg) Rudolf király betiltotta.

Spillenberg Dávid evangélikus lelkész fia, Spillenberg Sámuel már a lőcsei iskolában kitűnt kivételes szellemi képességeivel. 1592–1597 között a „Thurzó-alapítvány” adta lehetőséggel élve Lőcse város költségén tanult külföldi egyetemeken: Wittenbergben, Görlitzben, Bázalban. 1598. január 26-án utóbbi helyen avatták orvosdoktorrá. Disszertációja a *Theses de Morbo Hungarico Quas... Pro Gradu Doctoratus in Arte Medica consequendo publice discutiendas proponit...* címet viselte. Ebben a művében rögzítette azt a tételét, hogy „a betegségnek az okait nemcsak testünkben, hanem a lelkünkben is viseljük”.

1598 tavaszán Regensburgban tartózkodott, ezután tért csak haza Lőcse város kérésére, ahol ezt követően orvosként dolgozott.

1600. július 27-én az iglói torony csúcsára írta a következő verset:

Mint amiként e tízes faderék áll testben erősen / s szép koronája fejét égre mereszi híven: / úgy álljon, polgárok, erényetek is szívetekben, / ámde szilárd hitetek égre vigyen titeket.

Első felesége *Dirner János* iglói bíró leánya, *Judit* volt (1615 előtt meghalt). 1616. április 24-én másodszor is megnősült: *Clementis Magdolnát, Clementis Mihály* (?–1621.

Spillenberg Sámuel arcképe 1638-ból

március 4., Lőcse) lőcsei főbíró leányát vette feleségül.

1605-ben megyei orvosi tiszte mellé Lőcse város szenátorává választották. 1615. október 20-án Prágában II. (Habsburg) Mátyástól címeres nemeslevelet kapott adományul.

Lőcse és Szepes vármegye főorvosa volt. 1610-ben gróf *Thurzó György* nádor főorvosaként tevékenykedett, majd *Bethlen Gábor* fejedelem udva-

ri orvosává nevezte ki. 1619 márciusában orvosi konzíliumra hívták Bécsbe II. (Habsburg) Mátyás súlyos betegségének gyógyítására. II. Rákóczi György erdélyi fejedelmet is többször kezelte.

Spillenberg Sámuel Lőcse város főorvosaként írta meg 1622-ben a pestisfertőzés elleni védekezésről szóló orvosi szakkönyvét, s egyidejűleg jelentette meg latin, illetve német nyelven. E súlyos járvány elleni küzdelem kiváló magyar tudósa volt a 17. században.

A tudás igazi értelme az erkölcsi élet teljességére való törekvés: a híres és megbecsült tudós orvosdoktor ennek jegyében egy versében tett hitet a földi életet követő boldog örök élet mellett: *Istenesen halj meg, törekedjél erre s eléred / menten a legfőbb jót, mit szanászt keresel.*

Bátyja, *Spillenber János* kassai festőművész 1638-ban készítette el Spillenber Sámuel olajvaszon portróját. (Az eredeti festmény a Magyar Nemzeti Galéria állandó tárlatán látható. – A szerk.)

Érdekes módon, bár Spillenber Sámuel korának egyik legnevesebb orvosa volt, emlékét valójában egy ipartörténeti tette őrzi a mai napig is. Magyarországon ötödikként alapított papírmalmot 1613-ban Szepesváralján (Szepes vármegyében).

A szepességi Teplíc papírmalom különleges szerepet tölt be a papír- és vízjeltörténeti kutatásokban. 1615. október 2-án kelt az a papírmalom létrehozását (Lőcse városának ugyancsak e tárgyban ez év január 2-án kiadott engedélyét) átíró királyi szabadalom, amely engedélyezte Spillenber Sámuel számára a Lőcséhez tartozó Teplíc-völgyben – a régi gabonamalom átalakításával – papírmalom létrehozását. Elmentelezősként évi negyven forint fizetésére kötelezte a doktort a kincstár részére, Lőcse városának pedig meghagyta, hogy az első alkalommal megszabott bért a jövőben semmi szín alatt se emelhesse. Sőt a szabadalom azt is kimondta, hogy a Felvidéken negyven éven belül senki más ilyen jogosítványhoz ne juthasson. Ez az 1615-ben kapott királyi privilégium egyedülálló a papírgyártás magyar történetében.

Az általa készített papírt előbb Lőcse város címerével, később pedig a saját családja címeréből szerkesztett vízzel látta el az alapító lőcsei orvosdoktor. Utóbb a papír vízjele a hármas halomból kiemelkedő kettős kereszt volt, melyre kétfelől orszlánok ágaskodnak, fölötté pedig kilencágú korona volt látható.

1697-től a kincstár tulajdonába ment át a papírmalom, s 1885-ben még üzemelt. Európában egyedül volt képes 272 éven át eredményesen működni! Az európai szakirodalomban is közismert Teplíc rendkívüli ipartörténeti érték a magyarországi papírtörténetben.

■ SPILLENBERG-DIÓSZEGI GYÖRGY ANTAL DR.

Spillenber Sámuel (1573–1654) lőcsei orvosdoktor 1615. évi címere

Játék az élet

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Hogy a gyerekek nevelése játékos módon történik, azon senki nem csodálkozik. A nevelési folyamat sikeréhez ugyanis elengedhetetlen, hogy a gyerekek motiváltak legyenek, legyen kedvük ahhoz, hogy az őket mindennap érő számos új inger között azokat az információkat is hatékonyan dolgozzák fel, amelyeket a felnőttek akarnak a fejükbe ültetni. Bizonyára igen gyakran halljuk azt is, hogy „ez gyerekjáték volt”, ha valamit nagyon könnyen sikerült valakinek megoldania. Vagy éppen akkor, ha örömmel és nem külső kényszer hatására sikerült véghezvinni.

A motivációval számos népszerű elmélet foglalkozik, és ezek főleg a profitorientált vállalati közegből származnak. Merthogy a cél az, hogy az alkalmazottak munkáját minél hatékonyabbá tegyék, mégpedig hosszú távon, ugyanis a motivált munkaerő termeli a legtöbb hasznot. És egy pont után minden szervezet rájön, hogy a pénz nem elég motiváció. Az ugyanis legfőképpen csak hasznos, de nem játékos.

A játékoság igénye az ingyenes webes alkalmazások elterjedésével ismét megnőtt. Mert lehet bár hasznos maga az alapprogram, a legtöbb esetben ez nem elég motiváció arra, hogy a regisztrált tagok újra és újra visszatérjenek rá. Az angolul *gamification*-nek, azaz „játékosításnak” nevezett fogalom pontosan olyan funkciókat takar, amelyekkel a fejlesztők azt próbálják elérni, hogy rendszerük használatát játékosnak tekintsék mindazok, akik kapcsolatba kerülnek vele.

Ha megnézzük a legnépszerűbb geolokációs szolgáltatást, a *Foursquare-t*, azt látjuk, hogy a program alapfunkciója igen egyszerű: be tudjuk jelölni, hogy éppen milyen helyen jártunk, és láthatjuk azt is, hogy az ismerőseink éppen hol tartózkodnak. A valódi mozgatóerő azonban nem más, mint hogy minden bejelentkezés után pontot kapunk, amely vir-

tuális versenybe helyez minket az ismerőseinkkel. Továbbá az adott hely típusától függően különböző virtuális jelvényekre is szert tehetünk: például ha egy héten többször „checkinelünk” egy könyvtárból, akkor megkaphatjuk a könyvmolyoknak járó „érdemérmet”. Ha pedig egy helyet mi látogatunk a legtöbbször, akkor mi válunk annak a „polgármesterévé”.

Foursquare-polgármester kerestetik

Bár úgy tűnik, hogy ez egyszerű játék, az ilyenek néha elképesztő méretekben képesek megmozgatni az embereket. Bizonyára a legtöbben ismerik a legnagyobb on-line enciklopédiát, a *Wikipédiát*. De arról valószínűleg már jóval kevesebben hallottak, hogy a *World of Warcraft*, az interneten játszható egyik szerepjáték játékosai szintén létrehozottak a játékos világához kapcsolódó lexikont, amely több mint kétszázötvenezer bejegyzést tartalmaz.

Az emberek megmozgatása a játékoságon keresztül olyan lehetőség, amely előbb-utóbb beszívárog majd jó pár szolgáltatásba. A legfrissebb hírek egyike, hogy a magyar IND cég, amely főleg mobil- és on-line bankszoftvekre szakosodott, a pénzügyek kezelésére terjeszti ki a *gamification* megoldásait. Az ötlet valójában azért nagyszerű, mert mindegyik fél nyer rajta. Az így kialakított rendszerekben ugyanis a felhasználó a különféle tevékenységei alapján kap jelvényeket, amelyek ugyanakkor azt is eredményezik, hogy tudatosabban kezdi el kezelni a pénzügyeit. A tudatos felhasználó számára pedig minden bizonnyal könnyebb az értéknövelt banki szolgáltatásokat eladni.

Manapság már a webes alkalmazások nagy részének a tervezésekor felmerül, hogy miképpen tehető játékosá a használatuk. Arra kevesebb példát lehet látni, hogy régebbi rendszerek veszik át ezeket a megoldásokat, de érdekes lenne eljátszani a gondolattal, hogy mi történne, ha az egyház gondolná úgy, hogy a hívei számára kínál ilyen felületet. Például ha valaki egy hónapban minden héten bejelentkezik egy templomból, akkor megkaphatná a „hűséges templomlátogató” jelvényt. Ha egy hónapban három különböző templomban is jár, akkor „felfedező” jelvényt kaphatna. Vagy „egyházizene-rajongó” jelvényt, ha a kantátazene és istentiszteletet választja...

A fogyó és idősödő egyházaknak szükségük lesz arra, hogy a fiatalokat magukhoz vonzzák. Akik olyan világban forognak, amelyben a legtöbb tevékenységük a játékosághoz kapcsolódik, azok számára izgalmas lehet megmutatni, milyen az, amikor az esetleg „kötelezően látogatott” templomban mondják, hogy ez bizony jutalompontot érő cselekedet. Ez persze csak gondolat kísérlet, de néha jó olyat is játszani...

■ NAGY BENCE

HIRDETÉS

Meghívó

Túrmezei Erzsébet, a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület 1990. évi újraindulása utáni első főnökösszonya születésének 100. évfordulója alkalmából megemlékezés lesz

Túrmezei 2012

a budahegyvidéki evangélikus gyülekezetben
(1122 Budapest, Kék Golyó u. 17.)
február 18-án, szombaton 10 órától.

DR. FABINY TAMÁS püspök,
VEPERDI ZOLTÁN lelkész,
DR. VISNYEI ORSOLYA társelnök

HIRDETÉS

Meghívó

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület 2012. évi közgyűlését és külmisziói napját a korábban jelzett február 18. helyett február 25-én, szombaton 10–15 óra között tartja a Deák téri evangélikus gyülekezet nagytermében (1052 Budapest, Deák tér 4.).

Téma: *Missziói felelősség nemzedékről nemzedékre*. Előadást tart: Gáncs Péter elnök-püspök.

Az ebédszünet utáni fórumbeszélgetést – melynek résztvevői Ihrig Dénes mérnök, Laborci Géza lelkész, Kalocsa Zsuzsanna lelkész, Bence Zsófi Anna gyógytornász – B. Pintér Márta lelkész vezeti.

Kérjük, hogy minél nagyobb létszámban, a missziós köröket is képviselve jöjjenek el Testvéreink!

HIRDETÉS

A Keresztyén Értelmiségi Fórum legközelebbi alkalmán, a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII., Kék Golyó u. 17.) február 27-én, hétfőn 18.30-kor *A nők szolgálata az egyházban* címmel tart előadást és fórumbeszélgetést dr. Varga Gyöngyi, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense. Az alkalomra minden érdeklődőt szeretettel várunk.

HIRDETÉS

Az MR3 (Bartók rádió) február 19-én, vasárnap 15.05-től 16.00-ig a *Beszélgetések az egyházzene-ről* című sorozatban Déri Balázs professzor beszélgetését közvetíti Ittész János nyugalmazott püspökkel és Hafenscher Károly lelkésszel *Új evangélikus liturgikus könyvek* címmel.

Óvodavezetői pályázatok

A pályázat meghirdetője a Magyarországi Evangélikus Egyház.

1. Meghirdetett munkahely

Katicabogár Evangélikus Német Nemzetiségi Óvoda, 5650 Mezőberény, Luther u. 9. – OM-azonosító: 201479

2. Meghirdetett munkahely

Örömhír Evangélikus Keresztény Óvoda, 8200 Veszprém, Aradi vértanúk útja 2/a – OM-azonosító: 201506

3. Meghirdetett munkahely

Szentendrei Evangélikus Zenei Óvoda, 2000 Szentendre, Pannónia u. 40. – OM-azonosító: 201591

Képesítési és egyéb feltételek

- Szakirányú felsőfokú iskolai végzettség és szakképzettség, pedagógus-szakvizsga.
- Az 1. sz. munkahelyre: német nemzetiségi óvodapedagógusi oklevél – Kt. 17. § (3) a).
- Legalább öt év óvodapedagógus-munkakörben szerzett gyakorlat.
- Öt éve megfelel az evangélikus egyháztagsági tagság feltételeinek.
- Evangélikus konfirmáció, lelkészi ajánlás.

Juttatások, illetmény, pótlék, egyéb

- Állás elfoglalásának ideje: 2012. augusztus 1.
- A megbízás 6 évi időtartamra szól.
- A pályázat benyújtásának határideje: a megjelenéstől számított 30 nap.
- A pályázat elbírálásának határideje: 2012. június 30.
- Juttatások a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény szerint.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázót

- jelenlegi munkahelyét, beosztását,
- önéletrajzát,
- részletes szakmai életrajzát,
- az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját,
- szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzeléseit.

A pályázathoz mellékelni kell

- a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló irat(ok) hiteles másolatát,
- érvényes erkölcsi bizonyítványt,
- lelkészi ajánlást gyülekezeti lelkésztől,
- a konfirmáció emléklap hiteles másolatát vagy a konfirmáció igazolását.

Felvilágosítás a részletes pályázati feltételekről

Varga Márta osztályvezető (tel.: 429-2035)
MEE Országos Iroda Oktatási és Iskolai Osztály

A pályázat címezése

Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Iroda
Oktatási és Iskolai Osztály – Varga Márta – 1085 Budapest, Üllői út 24.
A borítékra írják rá: *Óvodavezetői pályázat*, illetve tüntessék fel az intézmény nevét.

HIRDETÉS

BÉRES Az egészséges emberért

Töltse fel szervezete vitaminraktárait!

Sokan vannak, akik úgy gondolják, hogy ők egészségesen élnek és egészségesen táplálkoznak, így nincs szükségük vitaminkészítményekre. Ha egy kicsit alaposabban utánanéznénk, valószínűleg kiderülne, hogy ezeknek az egészségesen élő embereknek sem jut mindig idejük az ajánlott napi legalább félóra testmozgásra, gyakran megkísérti őket egy-egy csésze kávé, cigaretta, és a munkahelyükön is csak kapkodva esznek valamit. Talán a napi többszöri zöldség-, gyümölcs- és tejfogyasztás sem sikerül mindig, sőt a főzési, illetve ételmiszer-feldolgozási eljárások következtében jelentősen lecsökken az egészségesnek tartott ételek vitamintartalma. A tél végén egyébként is érdemes feltöltenünk szervezetünk vitaminraktárait, hogy életerővel telve várhassuk a tavaszt, a jó időt.

A **Béres Actival Max** multivitamin a vitaminok, ásványi anyagok és nyomelemek mellett emelt mennyiségű C-vitamint is tartalmaz, ezáltal hozzájárul a jó közérzet és teljesítmény fenntartásához, az immunrendszer megfelelő működéséhez, így az egészség megőrzéséhez. Az **Actival Extra** komplex multivitamin pedig a patikákban egészségpénztári számla terhére is megvásárolható. Az 50 éven felülieknek az **Actival 50+**-t ajánljuk, mely a vitaminok, ásványi anyagok és nyomelemek mellett ginzenggel járul hozzá a szellemi és fizikai erőnlét fenntartásához.

Az **Actival Max**, **50+** és **Extra** termékek minden kiszáraztatott **februárban és márciusban akár 15% kedvezménnyel** vásárolhatják meg az akcióban részt vevő patikákban, míg az **Actival Max** és **50+** készítményeket a drogériákban és hipermarketekben is. Az akció részleteit a www.beres.hu oldalon találják meg.

Az Actival Max és az Actival 50+ étrend-kiegészítő készítmények. Az Actival Extra vény nélkül kapható gyógyszer.

A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegtájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét!

HÍREK, HIRDETÉSEK

Harmati Béla tárlatvezetése Polgár Rózsa életmű-kiállításán

Polgár Rózsa Kossuth- és Munkácsy-díjas kárpitművész életmű-kiállításának zárónapján, február 19-én, vasárnap 16 órától férje, *D. dr. Harmati Béla* nyugalmazott evangélikus püspök kalauzolja az érdeklődőket az Iparművészeti Múzeumban. Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány és az Iparművészeti Múzeum közös rendezvényeként szervezett tárlatvezetésen a kiállításra szóló belépőjegy megváltásával lehet részt venni.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

HIRDETÉS

Meghívó hálaadó istentiszteletre és szeretetvendégségre

A *Kerületi emlékezés gyülekezetekben* című program keretében a *Veszprémi Evangélikus Egyházközség* szeretettel hívja az evangélikus testvéreket március 3-án, szombaton 13 órára hálaadó istentiszteletre. Az egyházkerület tizenötödik születésnapján emlékezünk *Weltler Jánosra*, aki az újraindult kerület első felügyelője, a kerületi napok „szellemi atyja” volt. Az istentisztelet után szeretetvendégségre várjuk vendégeinket, ezért kérjük, hogy részvételüket előre jelezzék a 06/88/421-618-as telefonszámon.

GYÁSZHÍR

Mátrai Mihály, az irsai evangélikus gyülekezet több évtizeden át volt felügyelője február 11-én, életének 86. évében csendesen elhunyt. Temetése február 17-én, pénteken 14 órakor lesz az irsai evangélikus temetőben. Az elhunytban *Szabóné Mátrai Marianna*, az EHE Gyakorlati Intézetének vezetője édesapját gyászolja.

„A láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.”

(2Kor 4,18)

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (február 19.)

A fiú így szól: Atyám, vétkeztem az ég ellen és teellened, és nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzenek. Lk 15,21 (JSir 1,18a; Mk 8,31–38; 1Kor 13,1–13; Zsolt 31) *Luther Márton* szerint Isten nem engedi, hogy bűnünk a maga teljes súlyával reánk nehezedjen, mert nem bírnánk azt elviselni. Olykor azonban megengedi Isten, hogy lelkünk nehezedjen mindaz, amit elrontottunk, és többé ki nem javíthatunk, vagy amit elmulasztottunk, és többé már nem pótolhatunk. Amikor letaglózunk Isten iránti bizalmatlanságunkból, azaz bűnünkől fakadó vétkeink, akkor van hozzánk legközelebb Isten. A példázat-beli fiú tékozlásánál csak az Atya tékozló szeretete, irgalma nagyobb, és ez a kegyelem, amelyben Jézus által lehet részünk.

Hétfő (február 20.)

Ne félj, én vagyok az első és az utolsó és az élő. Jel 1,17–18 (Józs 8,1a; Lk 13,31–35; 1Kor 5,15–32) Miközben félelemmel éljük át, hogy a minket körülvevő világ és belső világunk egyre inkább széthullik, igazi vigasztalást és bátorítást adhat annak bizonyossága, hogy nem a sors és egyéb személytelen erők sodorják életünket, mint őszi szél a falevelet. A világ és személyes életünk is Isten irgalmas kezében van, aki minden látszat ellenére mégis megszabja mindennek a kereteit és rendjét.

Kedd (február 21.)

Hát nem tudod, vagy nem hallottad, hogy örökkévaló Isten az Úr? Ő a földkerekség teremtője, nem jár ad el, és nem lankad el, értelme kifürkészhetetlen. Ézs 40,28 (ApCsel 14,17; Lk 5,33–39; 1Kor 6,1–14) Az Úr, a mi Istenünk nemcsak „van”, hanem állandóan „történik”. Ézsaiás próféta olyan tulajdonságait sorolja föl, amilyenekre mi, emberek képtelenek vagyunk. Őneki azonban semmi sem lehetetlen. És bár értelme számunkra kifürkészhetetlen, irántunk való, kereszthalálig menő szeretetét kijelenti nekünk Jézusban, az ő testé lett cselekvésében, igéjében.

Szerda (február 22.)

Péter kiszállt a hajóból, elindult a vízen, és Jézus felé ment. Amikor azonban az erős szélre figyelt, megijedt, és amint süllyedni kezdett, felkiáltott: „Uram, ments meg!” Jézus azonnal kinyújtotta a kezét, és megragadta őt. Mt 14,29–31 (Zsolt 116,8; Mt 6,16–21; 1Kor 8,1–14) A megrázó történetben a süllyedő apostol nem azt kérte Jézustól, hogy segítsen neki vízen maradni, hanem az a kiáltás szakadt föl belőle, hogy segítsen rajta, mentse meg. Életünk megrázó történeteiben nekünk sem arra van szükségünk, hogy Jézus segítsen nekünk, a mi képességeinket megtoldva az övéivel. Arra van szükségünk, hogy segítsen rajtunk, megmentsen minket, hiszen többnyire a körülményekkel és a mi lehetőségeink határaival vetünk számot ahelyett, hogy őreá néznénk.

Csütörtök (február 23.)

Krisztus mondja: „Amikor elhurcolnak és bíróság elé állítanak titeket, ne aggodjatok előre, hogy mit mondjatok, hanem ami megadatik nektek abban az órában, azt mondjátok, mert nem ti vagytok, akik szóltok, hanem a Szentlélek.” Mk 13,11 (Ézs 54,4a; Zak 7,2–13; 1Kor 8,22–40) Életünkben adódnak helyzetek, amelyekre nem tudunk előre fölkeszülni. Lelkészként magam is gyakran átélem azt a tétováságot, hogy mit is mondjak majd beteggyálynál, nehézzé lelképáztori beszélgetés alkalmával vagy éppen olyan helyzetben, amikor váratlanul és készületlenül kell szólnom. Ezért is jelent sokat Jézusnak ez a mondata mint olyan reményforrás, mely már sokszor megbízhatóan bizonyult.

Péntek (február 24.)

A hét első napján, korán reggel, miután Jézus feltámadt, először a magdalai Máriaának jelent meg. Ő elment, és megvitte a hírt követőinek, akik gyászoltak és sírtak. Mk 16,9–10 (1Sám 2,1; Jn 8,21–30; 1Kor 8,41–53) Meglepő, hogy Márk evangélista szerint Jézus először nem a tanítványok egyikének, hanem a hozzájuk képest „mellékszereplő” magdalai Máriaának jelent meg. A Jézushoz legközelebb állóknak is először a hír adatott, és csak ezt követően a tapasztalat. Ők sem voltak tehát előnyösebb helyzetben, mint mi, akik először a hírt, az evangéliumot halljuk, amely a hitet teremtő erővel szól hozzánk, és mindig csak ezután következhet a boldog megtapasztalás.

Szombat (február 25.)

Ó, Isten, te vagy Istenem, hozzád vágyakozom! Utánad szomjazik lelkem. Zsolt 63,2 (Mt 6,33; Dán 5,1–7.17–30; 1Kor 8,54–66) A szomjazót nem kell biztatni, hogy a szomját oltó vizet keresse. A vágyakozót nem kell noszogatni, hogy vágyának tárgyát keresse. Olyan belső mozgatóerők ezek, amelyeket le sem lehet állítani. Aki megkóstolta az Istennel való közösséget, így vágyik és így szomjazik utána mindennap. „Ki téged ízlel, éhezik, / S szomjasabb lesz, aki iszik. / De másra már nem szomjazik, / Csak Jézusért óhajtozik.” (EÉ 360,3) Kérjük hát a Szentlélek ajándékát, ezt a páratlanul mély közösséget az Atyával a mi Urunk, Jézus Krisztus által! Ámen.

■ KOVÁCS LÁSZLÓ

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból február 19-étől február 26-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
9.30 / Mezzo Tv <i>Händel: Dixit Dominus</i> 10.00 / Duna Tv <i>Világ-Nézet</i> Ábrahám gyermekei 10.05 / m1 <i>A Biblia a magyar képzőművészetben</i> 10.15 / m1 <i>Református magazin</i> 10.45 / m1 <i>Evangélikus ifjúsági műsor</i> 11.00 / Duna Tv <i>Evangélikus istentisztelet</i> (ismétlés: 12.10 / Duna World) 11.15 / m1 <i>Református cigánymisszió</i> 15.05 / Bartók rádió <i>Beszélgetések az egyházzeneiről</i> 23.45 / TV2 <i>Saját szavak</i> (amerikai filmdráma, 2007) (112')	10.00 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Benne: Vivaldi: <i>Gloria</i> R. 589. 11.00 / Duna Tv <i>Magyar első</i> Az első magyar egyetemek 11.00 / m1 <i>Út Londonba</i> (olimpiai magazin) 14.25 / m1 <i>A Szövetség</i> Biblia-vetélkedő 19.40 / Kossuth rádió <i>Énekek</i> Dinnyés József dalai gyermekeknek 21.30 / Duna World <i>Fekete gyémántok</i> (magyar játékfilm, 1938) 22.40 / m1 <i>Aranymetszés</i> (kulturális magazin)	14.15 / Duna Tv <i>Napok, évek, évszázadok</i> Tökécskzi László műsora 14.35 / Kossuth rádió <i>Tér-idő</i> A gyógysszerek tudománya 15.00 / Pax Tv <i>Túl a Tiszán</i> (ítélfilm) 16.50 / m2 <i>Delta</i> (tudományos magazin) 19.00 / Duna Tv <i>Alkotmány utca</i> 20.15 / m1 <i>Büszkeség</i> (amerikai film, 2007)(104') 21.30 / Duna Tv <i>Cseresznyevirágzás – Hanami</i> (német játékfilm, 2008) (123') 23.30 / m1 <i>A rejtélyes XX. század</i> Kun Miklós történelmi műsora	12.05 / Bartók rádió <i>Hangverseny-különlegességek</i> Benne: Fauré: <i>Requiem</i> 13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház félórása 14.05 / Kossuth rádió <i>Arcvonalok</i> Sztankay István színművész 21.00 / TV2 <i>Különvélemény</i> (amerikai film, 2002) (139') 21.00 / Pax Tv <i>Én vagyok az élet</i> A Zákus Média centrum evangélikációs műsora 22.05 / m1 <i>Bevallott múlt</i> A Terror Háza Múzeum 23.30 / m1 <i>Zegzugos történetek</i> Budapest – Práter utca
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
10.50 / Duna Tv <i>1 könyv</i> 13.50 / m1 <i>Angi jelenti</i> Egy nap a szeretetszolgálatnál 16.10 / Duna Tv <i>Az állatok világa</i> (német ismeretterjesztő sorozat) Szomszédunk, a medve 20.05 / Duna World <i>Pengető – Koncertek az A38 hajón</i> Kispál és a Borz 21.30 / Duna World <i>Shakespeare: III. Richárd</i> Közvetítés a Vígyszínházból, felvételről 21.40 / Duna Tv <i>Körhinta</i> (magyar játékfilm, 1955) (90') 22.30 / m1 <i>Szülőföld</i> (amerikai dráma, 2008) (95')	11.30 / m1 <i>Múzeumiúra – francia módra</i> (francia dokumentumfilm-sorozat) A Sorbonne Egyetem 12.00 / Kossuth rádió <i>Déli harangszó</i> a kemesmihályfai evangélikus templomból 13.30 / Kossuth rádió <i>Az Úr közel!</i> A baptista egyház félórása 13.38 / Bartók rádió <i>Dobozy Borbála csembalózik a Deák téri evangélikus templomban</i> 14.00 / Bartók rádió <i>A hét zeneszerzője: Arnold Schönberg</i> „És mégis imádkozom” 21.15 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Benne: Bach: 204. kantáta – <i>Ich bin mir vergnügt</i>	6.35 / Duna Tv <i>Az Ótestamentum</i> (olasz sorozat) Jákób fiai 8.55 / m2 <i>A Biblia gyermekeknek – Újszövetség</i> 14.45 / Duna Tv <i>„Halálra szántak, mégis élünk”</i> Élő közvetítés a Terror Háza Múzeumból 16.50 / Duna World <i>Isten rabja</i> Vendégségben Mózes Árpád nyugalmazott evangélikus püspöknél 20.15 / m1 <i>Utolsó jelentés Annáról</i> (magyar film, 2009) 22.00 / m1 <i>A mások élete</i> (német filmdráma, 2006) (132')	9.30 / Duna Tv <i>Élő egyház</i> (vallási híradó) 10.00 / Duna Tv <i>Világ-Nézet</i> Püspökkenyer 10.50 / m1 <i>Metodista ifjúsági műsor</i> 12.05 / Duna World <i>Evangélikus istentisztelet</i> 20.04 / Kossuth rádió <i>Rádiószínház</i> Franz Kafka: Az átváltozás 21.00 / Bartók rádió <i>A Budapesti Fesztiválenekar játszik</i> Mozart: <i>Requiem</i> K. 626. 21.30 / m1 <i>Gladiátor</i> (amerikai-angol film, 2000) (149') 23.50 / TV2 <i>Egy csodálatos elme</i> (amerikai filmdráma, 2001)

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusélet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu • Előfizetés: elofizetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). Rovatvezetők: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjéig törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

